

Pedagogisch beleidsplan peutergroep Paradijs

Inhoudsopgave

1. Inleiding

P4

2. Algemeen

P5

- 2.1 Leeftijdscategorieën en groepsgrootte en openingstijden
  - 2.1.1 Dagindeling
- 2.2 Openingstijden
- 2.3 Privacy reglement
  - 2.3.1 Privacy beleid
- 2.4 Visie en doelstellingen
- 2.5 Ouders
  - 2.5.1 Ouderparticipatie
  - 2.5.2 Contacten met ouders
    - 2.5.2.1 Samenwerking met ouders
  - 2.5.3 Oudergesprekken en mentorschap
  - 2.5.4 Overdracht naar de basisschool en BSO
- 2.6 Verzorgen van kinderen
- 2.7 Voeding
  - 2.7.1 Gezonde traktatie
- 2.8 Ziektebeleid
  - 2.8.1 Als het kind thuis ziek wordt
  - 2.8.2 Koorts
  - 2.8.3 Medicijnen
  - 2.8.4 Medisch handelen
  - 2.8.5 Eerste hulp en kinder-EHBO
- 2.9 Klachtenprocedure
- 2.10 Vierogenbeleid

3. Visie op ontwikkeling

P13

- 3.1 Opvoedingstheorie van Riksen-Walraven
- 3.2 Theorie Piramide: visie op ontwikkeling
  - 3.2.1 Achtergrond
  - 3.2.2 VVE programma Piramide
- 3.3 Ontwikkelingsfasen
  - 3.3.1 Van dreumes naar peuter
  - 3.3.2 Van peuter naar kleutertijd
- 3.4 De ontwikkeling van spel en spelvormen.
  - 3.4.3 De ontwikkeling van samenspel volgens de categorieën van Parten.
  - 3.4.4 Belang van veiligheid bieden op de groep.
- 3.5 De 3 intelligenties en de bijbehorende ontwikkelingsgebieden van Piramide: hart, hoofd en hand.
  - 3.5.1 Emotionele intelligentie: het hart
  - 3.5.2 persoonlijkheidsontwikkeling en zelfredzaamheid
  - 3.5.3 Zindelijk worden
  - 3.5.4 Wanneer
    - 3.5.4.1 Geborgenheid en wennen
    - 3.5.4.2 Wenperiode
    - 3.5.4.3 Wenschema
- 3.6 Fysieke intelligentie: hand
- 3.7 Cognitieve intelligentie: hoofd
  - 3.7.1 Taalverwerving bij Piramide
  - 3.7.2 Oriëntatie op ruimte en tijd en wereldverkenning
  - 3.7.3 Ontwikkeling van denken en rekenen

4. De pm'er kind interactie

P22

- 4.1 Stappen bij spelbegeleiding en aanpak pm'er
  - 4.1.1 Verkennen
  - 4.1.2 Verbinden
  - 4.1.3 Verrijken
- 4.2 Voorschoolse educatie, teamsamenstelling en kwalificatie pm'ers
- 4.4 VVE aanbod voor kinderen met een VVE indicatie
- 4.5 Inzet stagiaires en vrijwilligers
- 4.6. Permanente educatie, evaluatie en coaching on the floor.
  - 4.6.1 Inzet en taken van pedagogisch beleidsmedewerker/coach en pedagogisch beleidsmedewerker voorschoolse educatie (VVE Coach)
  - 4.6.2 VVE Programma en opleidingsplan medewerkers.
  - 4.6.3 Ontwikkeling volgen en stimuleren met ouders en doorlopende leerlijn naar basisschool
- 4.7 Gedragscode KINOP
  - 4.7.1 Meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld
- 4.8 Kinderen met gedrags- en/of ontwikkelingsproblemen
  - 4.8.1 Ondersteuning ouders en kind
  - 4.8.2 Samenwerking met GGD

5. De fysieke omgeving

P29

- 5.1 Speelleeromgeving
- 5.2 Buitenruimte
- 5.3. Uitstapjes
- 5.4 Een veilige en schone omgeving
  - 5.4.1 Achterwacht
- 5.5 Beroepskracht-kindratio

6. De groep

P30

- 6.1 Overbrengen van waarden en normen aan kinderen
- 6.2 De mogelijkheid bieden tot het ontwikkelen van individualiteit
- 6.3 De mogelijkheid tot het aangaan van relaties
- 6.4 Kinderen verschillen en overeenkomsten laten ontdekken tussen mensen en situaties
- 6.5 Grenzen stellen
- 6.6 Regels overschrijden

7. Activiteitsaanbod

P33

- 7.1 Visie op aanbod en interventieniveau 's Piramide
- 7.2 Tutoring
- 7.3 Aanbod voor pientere kinderen
- 7.4 Werkvormen bij Piramide en materialen
  - 7.4.1 De app Piramide digitaal : ontdekplaten
  - 7.4.2 De app Piramide digitaal : speelleeromgeving
  - 7.4.2 De app Piramide digitaal: groepsexploratie
  - 7.4.4 Woordenschat
  - 7.4.5 Begrijpend luisteren

1. Inleiding

Dit pedagogisch beleidsplan geeft u inzage, in de visie van KINOP, op onze opvang en opvoeding van kinderen. In dit plan beschrijven we onze pedagogische uitgangspunten en de daaruit voortkomende werkwijze.

Het pedagogisch beleidsplan is primair bedoeld voor onszelf. Het zegt iets over ons doel. Door middel van dit plan kunnen we elkaar nu beter op inhoudelijke zaken aanspreken. Onze uitgangspunten zijn duidelijk en staan op papier. Het pedagogisch beleidsplan is ook bedoeld voor de ouders van de kinderen die onze peutergroepen bezoeken. Het geeft hen de gelegenheid inzicht te krijgen in onze opvattingen en werkwijze. Het geeft hen de mogelijkheid om met ons in gesprek te gaan of ons erop te wijzen dat de praktijk niet aansluit op onze uitgangspunten. Het beleidsplan is tevens bestemd voor stagiaires en nieuwe medewerkers.

2. Algemeen

De peutergroep heeft een eigen stamgroepsruimte als basis. De ruimte van de groep is geschikt en aangepast aan het aantal en de leeftijd van de op te vangen kinderen. De buitenruimte grenzend aan de groepsruimten biedt weer andere spelmogelijkheden dan binnen. De pm'ers werken vaste dagen gedurende de gehele week. Er is geen afwijkende inzet van beroepskrachten t.a.v. de aanwezige kinderen gedurende de dagen van de week.

2.1. Leeftijdscategorieën en groepsgrootte en openingstijden

Er zijn twee groepen die bestaan uit 1 leeftijdscategorie van 2 tot 4 jaar met opvang voor maximaal 14 kinderen. Er werken twee pedagogisch medewerkers op de groep. Met maximaal 8 kinderen mag een pedagogisch medewerker alleen op de groep staan, met inachting van het vierogenbeleid.

De openingstijden voor de opvang is op maandag t/m vrijdag van 8.45- 12.45 uur.

Op 1 groep wordt er bij voldoende aanmeldingen opvang geboden aan 3+ kinderen op de maandag en/of dinsdag van 13.00-17.00 uur. Op dit moment wordt dit niet aangeboden.

Er is geen extra opvang mogelijk. Ruilverzoeken zijn wel mogelijk en kunnen via het ouderportaal aangevraagd worden.

2.1.2. Dagindeling

8.45 tot	9.00	Spelinloop ontvangst ouders en kinderen: vrij spel
9.00 tot	9.15	Begroetingskring en dagschema bekijken. Groepsexploratie met de Woordkaarten. (volgens methode Verhallen)
9.15 tot	9.30	Handenwassen en fruit eten.
9.30 tot	10.45	Vooruitkijken --- Speelwerken in hoeken—Terugkijken Met groepsexploratie (=instructie door pm'er uit Piramide Digitaal) Verschillende (tutoring)activiteiten zoals; Activiteit Groepsexploratie volgens de 4 projectstappen: <ul style="list-style-type: none"> • Begrijpend luisteren (=voorleescyclus) volgens de 4 projectstappen. • Ontdekplaten en/of inzet Bereslim Met Spelbegeleiding in de hoeken door pm'er.
10.45 tot	11.00	Plassen/verschonen en handenwassen.
11.00 tot	11.30	Groepsexploratie (=Speelleren) (instructie Piramide Digitaal) Met verschillende activiteiten zoals: <ul style="list-style-type: none"> • Activiteit Groepsexploratie volgens de 4 projectstappen • Begrijpend luisteren (=voorleescyclus) volgens de 4 projectstappen.

- Dans, muziek, of bewegingspel

(Met bijv. een knutselactiviteit is het 30 min, anders max 15-20 min. Zodra groepsexploratie klaar is gaan de kinderen naar buiten)

11.30 tot	11.55	Spel en Beweging/ Buitenspelen <i>(Jassen worden op de groep gelegd)</i>
11.55 tot	12.30	Handenwassen en brood eten
12.30 tot	12.45	Liedjes zingen met Gezamenlijke afsluiting / Afscheid <i>(Kinderen die de boterham nog niet op hebben kunnen nog even verder eten.)</i>
12.45		Ophalen

De groep kan tijdens het speelleren en groepsexploratie gesplitst worden in verschillende taalniveaus van begin en midden -eind, maar dit gebeurt allemaal in dezelfde stamgroepruimte.

2.3 Privacyreglement

De kinderopvang houdt, om u en uw kind zo goed mogelijk ten dienste te kunnen zijn en vanwege wettelijke verplichtingen, een registratie bij van uw persoonlijke gegevens. Op deze registratie is de Wet Bescherming Persoonsgegevens (WBP) van toepassing. Deze wet bevat regels met betrekking tot het doel van de registratie, de aard van de gegevens die worden geregistreerd, het beheer van de gegevens, de personen die toegang hebben tot die gegevens en uw inzagerecht in deze gegevens.

KINOP zal niet meer gegevens opslaan of bewaren, dan die werkelijk noodzakelijk zijn of andere doeleinden dienen dan welke nodig zijn voor een doelmatige kinderopvang.

Het reglement met een uitgebreide toelichting is op aanvraag op de locatie beschikbaar.

2.3.1 Privacy beleid

De kinderopvang houdt, om u en uw kind zo goed mogelijk ten dienste te kunnen zijn en vanwege wettelijke verplichtingen, een registratie bij van uw persoonlijke gegevens. Op deze registratie is de Algemeen verordening Persoonsgegevens (AVG) van toepassing. Deze bevat regels met betrekking tot het doel van de registratie, de aard van de gegevens die worden geregistreerd, het beheer van de gegevens, de personen die toegang hebben tot die gegevens en uw inzagerecht in deze gegevens. KINOP zal niet meer gegevens opslaan of bewaren, dan die werkelijk noodzakelijk zijn of andere doeleinden dienen dan welke nodig zijn voor een doelmatige kinderopvang.

Foto's maken met een eigen camera of mobieltje is niet toegestaan, hiervoor wordt de mobiele telefoon van de peutergroep gebruikt. Uitzondering hierop zijn bijzondere gebeurtenissen en activiteiten. Voorwaarde is dat de ouders van de betrokken kinderen toestemming hebben gegeven dat hun kind gefotografeerd mag worden.

KINOP vraagt uitdrukkelijk toestemming van de ouders in geval van individuele observaties van het kind, overdracht van informatie naar derden en vastleggen van beeldmateriaal voor derden en/of voor de website of sociale media. We vragen specifieke aandacht van alle medewerkers bij het omgaan, registreren en bewaren van vertrouwelijke gegevens.

2.4 Visie en doelstellingen

Het bieden van verantwoorde opvang zien we als een aanvulling op de opvoeding thuis. Ouders hebben de eerste verantwoordelijkheid. Het bijzondere aan opvoeden binnen een peutergroep is, dat het in een groep en met andere kinderen gebeurt. Kinderen leren van elkaar en zij beïnvloeden elkaar. Daarnaast is er aandacht voor de individuele vraag en ontwikkeling van elk kind.

Tegelijkertijd willen we zo goed mogelijk voldoen aan de opvangwensen van de ouders. We willen graag uw vragen en wensen horen. We zijn er ons van bewust dat we niet aan alle wensen tegemoet kunnen komen. Wel staan we open voor andere ideeën.

2.5 Ouders

2.5.1 Ouderparticipatie

De oudercommissie behartigt de belangen van de kinderen en de ouders en fungeert als klankbord voor de leiding. Voor de nog op te richten oudercommissie zijn we op zoek naar actieve ouders.

Ouders zijn altijd welkom om zich aan te melden voor de oudercommissie. Bij de evaluatie van de wenperiode wordt aan ouders gevraagd of ze willen deelnemen aan de oudercommissie of hier meer informatie over wensen. Daarnaast werven wij ouders via de nieuwsbrieven, aparte mailing en ouderportaal.

Goede medezeggenschap van ouders is belangrijk voor de kwaliteit van de opvang. Totdat we weer de mogelijkheid hebben tot een oudercommissie maken we gebruik van alternatieve ouderraadpleeging in de kinderopvang (AOR). Doel van de AOR is om met ouders uitwisseling en interactie te hebben op verschillende aspecten van het adviesrecht.

Hiermee betrekken wij ouders op een andere manier dan via de oudercommissie. Wij blijven ons wel inspannen voor het opzetten van een oudercommissie. De AOR is namelijk geen vervanger van de oudercommissie.

Bij ouderbijeenkomsten kan een deel van de bijeenkomst worden ingericht om ouders te raadplegen en te bevragen over voorgenomen wijzigingen.

Voor ouders waarvan wij weten dat het omgaan met het digitale verkeer lastig is zullen wij mondeling hun mening vragen. Een pm'er kan dan de mening inventariseren en verwerken.

2.5.2 Contacten met ouders

We hechten veel waarde aan een nauwe samenwerking met de ouders. Zij zijn de belangrijkste opvoeders. We wisselen alledaagse informatie uit en hebben oprechte interesse in elkaar. Vanuit de vertrouwensband die je met elkaar opbouwt, vragen we de ouders mee te denken en te beslissen over ons beleid en onze werkwijze.

We praten regelmatig met de ouders over hun kind aan de hand van observaties.

Van de observaties maken we aantekeningen ('anekdotes'). De pm'ers praten regelmatig met de ouders over hun kind, onder andere aan de hand van deze observaties. De ouder wordt zo op de hoogte gehouden van de ontwikkeling van zijn of haar kind.

Van onze kant willen we dat de communicatie tussen ouders en de peutergroepen zo optimaal mogelijk verloopt. We doen dit door een goed intakegesprek met informatie en afspraken. We zorgen regelmatig voor uitwisseling van informatie tijdens de breng- en haalmomenten.

2.5.2.1. Samenwerking met ouders

Als de kinderen een goede start maken is de kans op schoolsucces veel groter. Naast onze samenwerking met de basisschool voor de doorgaande leerlijn, is de samenwerking met ouders erg belangrijk voor ons.

U kent uw kind het best en kunt uw kind stimuleren in zijn of haar ontwikkeling. Wij organiseren daarom veel soorten van activiteiten om invulling te kunnen geven aan deze samenwerking met ouders.

We organiseren de volgende activiteiten:

Educatieve nieuwsbrief voor ouders

Ouders worden door ons gestimuleerd om thuis ontwikkelingsstimulerende activiteiten met hun kinderen te doen. De ouders krijgen hiervoor maandelijks een educatieve nieuwsbrief. Hierin staan bijvoorbeeld welke woorden ieder thema aanbod komen. We gaan in op welk boek van de maand bij het thema centraal staan met tips wat ouders hiermee kunnen doen. Ook staan er allerlei tips wat de ouders thuis kunnen doen om de ontwikkeling van hun kind te stimuleren zoals bijvoorbeeld de tekst aanleren van een liedje of versje van het nieuwe thema wat aanbod gaat komen.

De ouders kunnen zich ook aanmelden om te kunnen meespelen op de groep. In een aantal gevallen is het niet mogelijk voor ouders om hier gebruik van te maken i.v.m. met dagbesteding, cursus of werkzaamheden. In overleg met de ouders wordt een mogelijkheid in het programma geboden om toch kennis te maken met het programma en mee te spelen met hun kind. Ouders zien op welke wijze ze hun kind in de activiteit kunnen volgen en hoe je het kind kunt begeleiden in spel.

Projecten ter stimulering van de ontwikkeling thuis

Jaarlijks worden er een aantal projecten gestart ter stimulering van de ouderbetrokkenheid. Hierbij kan extra een facet van de ontwikkeling van het kind worden gestimuleerd. 1 project is knuffel gaat uit logeren.

De knuffel die gebruikt wordt bij een belangrijk onderdeel van het dagprogramma, namelijk het vooruitkijken op de komende activiteiten gaat uit logeren bij het kind. De knuffel maakt van alles mee! Ouders schrijven hier een verhaaltje over, wat terug verteld wordt in de kring. Het wordt duidelijk wat het belang is van het terugkijken en reflecteren als leerstrategie en ervaring opdoen met de voor het kind moeilijk te bevatten sleutelervaring tijd en ruimte.

Bij het project met het: " Rupsje Nooitgenoeg". krijgen de ouders een tas met een prentenboek over de avonturen van: " het rupsje nooitgenoeg".

Het rupsje gaat beurtelings bij alle kinderen logeren.

De ouders krijgen tips op welke wijze ze interactief kunnen voorlezen met hun kind. Naast deze tips krijgen ze materiaal voor het maken van vertel Tafel en een knutselopdrachtje. Deze knutsel krijgt een speciale plaats in de groep!

Jaarlijks organiseert KINOP een educatieve ouderavond. We staan dan stil bij verschillende onderdelen van het educatief programma waarbij we uitleg en toelichting geven over wat we doen en waarom. Daarnaast organiseert KINOP jaarlijks, in samenspraak met de oudercommissie, informele bijeenkomsten en/of ouderavonden zoals een lampiontocht door de wijk en diverse vieringen. Ook zijn er bijeenkomsten gericht op het uitwisselen van opvoedkundige tips en tops of gezamenlijke spelochtenden voor ouders en kind.

Protocol 10.a	Ped. beleidsplan peutergroep Paradijs	8-8-2024	Pagina 8 van 35
---------------	--	----------	-----------------

2.5.3 Oudergesprekken en mentorschap

Alle kinderen hebben een eigen mentor. Tijdens het wengesprek brengen wij u en uw kind op de hoogte wie de mentor van uw kind wordt en welke beroepskrachten op welke dag werkzaam zijn op de groepen. Deze mentor werkt op de groep waar het kind is geplaatst en volgt de ontwikkeling van het kind, voert de oudergesprekken en is tevens het eerste aanspreekpunt voor de ouders bij vragen over de ontwikkeling of het welbevinden van het kind.

We houden u graag op de hoogte hoe het met uw kind gaat. Twee maanden na de start van uw kind is er het oudergesprek: "het evaluatie wengesprek".

We staan stil bij de volgende items: hoe voelt uw kind zich bij ons? Waar speelt uw kind mee en met wie? Welke ontwikkelingen maakt uw kind door en op welke wijze gaan wij er op de peutergroepen mee om? Daarna zijn er jaarlijkse vervolgesprekken.

De vervolgesprekken vinden vervolgens ieder half jaar plaats.

Dus met 2.5 jaar en 3.1 jaar Er vindt een oudergesprek plaats aan de hand van de ingevulde KIJK! registraties.

Met behulp van het kindvolgsysteem KIJK! en de observaties/anedkotes bij de verschillende ontwikkelingsgebieden, wordt een KIJK! registratie gemaakt door de mentor.

Doel is om te kijken of het goed gaat met de kinderen waarbij we het welbevinden en de ontwikkeling van het kind kunnen volgende. Het is van groot belang dat we elkaar op de hoogte houden van onze ervaringen.

2.5.4 Overdracht naar de basisschool

Bij de overgang naar de basisschool in gebruiken we hiervoor het instrument 'alle kinderen in beeld' (AKIB) met 3 jr en 9 maanden wordt met behulp van de eerder gemaakte KIJK! registraties en observaties het AKIB boekje ingevuld. Bij het eindgesprek met ouder wordt de AKIB doorgenomen met ouder. Dit is het eindgesprek.

Wij hanteren twee overdracht varianten;

Warme overdracht regulier

Bij het overdracht regulier geeft de mentor het AKIB-formulier met aanbiedingsbrief aan de ouders mee. Ouders vullen het formulier in en geven het weer terug aan de mentor. De mentor vult het formulier in en geeft deze terug aan de ouders. Ouders dragen het formulier over naar de school.

Warme overdracht Plus

Bij de warme overdracht plus vindt het gesprek plaatst met de school én de ouders. Ook bij dit gesprek vormt het AKIB-formulier de basis voor het uitwisselen van informatie over het kind.

De warme overdracht plus kan worden uitgevoerd als:

- het kind een VVE-indicatie heeft;
- het kind extra of specifieke ondersteuning nodig heeft;
- het kind in een zorgtraject zit.
- er zorgen zijn over de ontwikkeling van het kind;
- de opvang en de school vinden het wenselijk om de ouders aanwezig te laten zijn bij de overdrachtsgesprekken;
- de ouders van het kind aangeven dat ze graag bij het overdrachtsgesprek aanwezig willen zijn.

2.6 Verzorgen van kinderen

Het zorgen voor kinderen beslaat een groot deel van de dagelijkse werkzaamheden. Het verzorgen heeft in belangrijke mate te maken met de leeftijd van de kinderen. Voeding en het verschonen en zorg dragen voor hygiëne nemen veel tijd en aandacht in beslag.

2.7 Voeding

De gezondheid van de kinderen is een belangrijk aandachtspunt. We proberen zo gezond mogelijk te eten en drinken. Ouders nemen voor het kind een broodtrommel met bewust beleg zoals kaas, pindakaas etc. Chocoladepasta of hagelslag bieden we niet aan op locatie. Wij verzorgen zelf het drinken zoals water, thee of melk. We ontvangen op dit moment nog schoolfruit waardoor ouders zelf geen fruit hoeven mee te nemen.

2.7.1 Gezonde traktatie

Wanneer het kind jarig is, vieren we dat graag in de groep met een gezonde traktatie.

2.8 Ziektebeleid

2.8.1 Als het kind thuis ziek wordt

Wanneer het kind ziek is, vragen we de ouders dit voor 9.00 uur aan ons doorgeven. Ouders zijn verplicht op de peutergroepen te melden of hun kind ziekteverschijnselen vertoont met braken, koorts, diarree of huiduitslag. Als we merken dat het kind een temperatuur heeft van 38 graden of hoger, is dat voor ons een reden om contact op te nemen met de ouders en met hen te overleggen.

Ouders zijn niet verplicht het kind in te enten. Wij vragen ouders wel te melden of het kind al dan niet is ingeënt. Dit geldt voor alle inenting vanuit het rijksvaccinatieprogramma.

2.8.2 Koorts

Graag willen wij de aard van de ziekte weten, zodat wij bij besmettingsgevaar de andere ouders op de hoogte kunnen brengen. Wij zijn alert op zieke kinderen en we zorgen ervoor dat het besmetten van gezonde kinderen zoveel mogelijk wordt vermeden.

Over het algemeen geldt: als het kind zich niet al te ziek voelt, de drukte aankan en nog lekker kan spelen, mag het komen.

Tot 38 °C is er sprake van verhoging. Het kind mag op de opvang komen wanneer het zich goed genoeg voelt om te spelen.

Vanaf 38 °C heeft het kind koorts. De pm'er neemt altijd contact op met de ouders. In overleg bepalen wij, afhankelijk van de ernst van de situatie en de mogelijkheden die er zijn, om het kind extra aandacht en zorg te geven en of het kind kan blijven of dat het kind opgehaald moet worden. *De pm'ers hebben hierin het laatste woord. Als zij bepalen dat een situatie niet (meer) werkbaar is, moet het kind opgehaald worden.*

2.8.3 Medicijnen

Wij verstrekken nooit op eigen initiatief medicijnen. Wanneer uw kind medicijnen op doktersvoorschrift ontvangt, kan middels het formulier 'overeenkomst gebruik medicijnen' door u worden aangegeven op welke wijze het medicijn op de peutergroep kan worden verstrekt. Dit geldt ook voor homeopathische middelen en alle zalfjes en drankjes welke zonder recept verkrijgbaar zijn bij de drogist.

Het medicijn mag alleen worden toegediend op verzoek van de ouders wanneer de betrokken ouders/verzorgers zelf niet in staat zijn om het middel op het voorgeschreven tijdstip toe te dienen. Dus als een medicijn twee maal per dag moet worden toegediend, zal aan de ouder gevraagd worden om het zelf 's ochtends en 's avonds thuis te geven.

Wanneer de medicijnen voor de allereerste keer gegeven worden, moet dit door de ouders thuis gedaan worden. De ouders doen voor hoe het medicijn het beste toegediend kan worden en geven duidelijke instructies.

2.8.4 Medisch handelen

De medische handelingen zijn onderverdeeld in drie categorieën. Pm'ers zijn alleen bevoegd om handelingen in de tweede en derde categorie uit te voeren. Handelingen uit de eerste categorie bestaan uit de zogenaamde voorbehouden handelingen die volgens de wet alleen door artsen en verpleegkundigen mogen worden uitgevoerd. Te denken valt hierbij aan het geven van sondevoeding of het toedienen van een injectie of prikpen. De pm'ers mogen deze medische handelingen **niet** uitvoeren.

2.8.5 Eerste hulp en Kinder-EHBO

Alle pm'ers zijn geschoold in speciale kinder-EHBO. In sommige gevallen kan het echter noodzakelijk zijn direct medische hulp in te roepen. Voor die gevallen gaan we naar de dichtstbijzijnde huisartsenpraktijk. Uiteraard bellen wij u dan zo snel mogelijk.

2.9 Klachtenprocedure

KINOP heeft in het kader van de Wet kinderopvang een interne klachtenregeling opgesteld. Deze regeling beschrijft de werkwijze bij het behandelen en registreren van klachten van ouders of van de oudercommissie bij een gedraging jegens een ouder of een kind van KINOP of van voor KINOP of door zijn tussenkomst werkzame personen en de overeenkomst tussen KINOP en de ouder.

Bij voorkeur maken ouders/verzorgers een klacht eerst bespreekbaar bij de direct betrokkene. Leidt dit niet tot een bevredigende oplossing, dan kan een formele klacht ingediend worden. Een formele klacht wordt schriftelijk ingediend per email info@kinop.nl of per post: Griftdijk 15 6663 AA Lent de Directie.

Mocht interne klachtafhandeling niet leiden tot een bevredigende oplossing dan staat ouders de weg vrij voor aanmelding van het geschil bij de Geschillencommissie Kinderopvang en Peuterspeelzalen, gevestigd in Den Haag: www.degeschillencommissie.nl

Het reglement van de klachtenprocedure vindt u op onze website.

Protocol 10.a	Ped. beleidsplan peutergroep Paradijs	8-8-2024	Pagina 11 van 35
---------------	--	----------	------------------

2.10 Vierogenbeleid

Het vierogenprincipe; aanbevelingen n.a.v. de commissie Gunning ter preventie van kindermisbruik. Uitgangspunt van het vierogenprincipe is dat er op de opvanglocatie altijd twee personen tegelijkertijd aanwezig zijn op de groep die de kinderen kunnen zien en/of horen. Wanneer een pedagogisch medewerker alleen werkt kan dit ook zijn doordat er een vrijwilliger/stagiaire aanwezig is. Dit uitgangspunt brengt de volgende werkwijze met zich mee:

Openheid in de ruimte

Zorg ervoor dat in elke groepsruimte, verschoonruimte, naar binnen kunnen kijken. Op de locatie zijn geen verborgen plekken of hoeken.

Openheid in het onderlinge contact in het team

Het is belangrijk dat er in een team een cultuur is van openheid. Dit betekent dat de medewerkers elkaar feedback geven, onafhankelijk van elkaar en de leiding durven te functioneren. Men kan elkaar feedback geven en deze ook ontvangen. Alleen dan zullen medewerkers ingrijpen als een collega gedrag vertoont dat niet wenselijk is. Belangrijke voorwaarden voor openheid is een veilige sfeer. Alertheid is van belang wanneer men signaleert dat medewerkers niet kunnen functioneren in een team; men moet niet alleen positieve maar ook negatieve feedback kunnen uiten en ontvangen. Een kritische houding naar elkaar is wenselijk. Een te grote collegialiteit ondermijnt een kritische houding naar elkaar.

Om deze openheid te stimuleren zijn er bijeenkomsten waarin de volgende aspecten aan bod komen:

- Signalen opvallend gedrag (Meldcode)
- Communicatie met ouders.
- Geven en ontvangen van feedback.
- Werken met een VVE programma en het pedagogisch beleid is duidelijk zichtbaar in de alledaagse praktijk. De pm'ers kunnen hierover in eigen woorden vertellen. De theorie geeft steun en handvatten voor het dagelijkse werken op de groep.

Om de openheid te stimuleren en inzichtelijk te maken wat er speelt op de werkvloer zullen de volgende zaken ingesteld worden:

Klachtenbeleid

Klachten over pm'ers die betrekking hebben op de meldcode worden geanonimiseerd voorgelegd aan de oudercommissie. De OC kan zo meekijken met de organisatie en een vinger aan de pols houden en haar advies uitbrengen.

Vertrouwenspersoon

De vertrouwenspersoon kan de medewerkers van KINOP helpen signalen van mogelijk misbruik te bespreken.

Aannamebeleid

Er is een goede screening bij aanname van nieuw personeel. De referenties en de werkervaring worden altijd nagetrokken. De sollicitatiebrief met cv wordt in het personeelsdossier bewaard. Ook stagereferenties worden nagetrokken. Bij ontslag of het niet verlengen van een contract worden mogelijke redenen nagetrokken.

Protocol 10.a	Ped. beleidsplan peutergroep Paradijs	8-8-2024	Pagina 12 van 35
---------------	--	----------	------------------

Via sociale media: Facebook e.d. wordt gekeken op welke wijze de kandidaat zich presenteert. De volgende documenten worden gecontroleerd voordat de persoon in kwestie in dienst treedt: diploma's, VOG en kopie van het identiteitsbewijs.

Toetsing van het Vierogenbeleid:

Er wordt met regelmaat getoetst op welke wijze alle medewerkers omgaan met deze richtlijnen. Dit gebeurt middels:

- functioneringsgesprekken (omgang ouders, kinderen en collega's)
- via observaties op onregelmatige tijdstippen.

3. Visie op ontwikkeling

3.1 Opvoedingstheorie van Riksen-Walraven

Op de opvanglocatie willen we een veilige, zorgzame en uitdagende omgeving voor kinderen creëren. Centraal staat het ervaren van emotionele veiligheid. De opvoedingstheorie van Riksen-Walraven ligt ten grondslag aan de Wet Kinderopvang 2005.

Zij formuleert in haar theorie vier opvoedingsdoelen:

- een gevoel van emotionele veiligheid bieden;
- gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties;
- gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van sociale competenties;
- de kans om zich normen en waarden (de 'cultuur') van een samenleving, eigen te maken; socialisatie.

Deze doelen vormen de uitgangspunten voor ons pedagogisch handelen. Hierbij houden we rekening met het ontwikkelingsniveau van de kinderen

In dit pedagogisch beleidsplan kiezen we dus voor de opvoedingstheorie van Riksen-Walraven als uitgangspunt voor ons pedagogisch handelen. Hoe doen we dit in de dagelijkse praktijk met de kinderen? De opvoedingsdoelen werken we uit middels de onderstaande middelen:

- de pm'er kind interactie.
- de fysieke omgeving.
- de groep.
- het activiteiteenaanbod

3.2 Kindvisie en pedagogische doelstelling

Onze visie start met het kind vertrouwen, zelfstandigheid, initiatief en inlevingsvermogen aan te leren. Wij leren het kind op zichzelf en de ander te vertrouwen, zelfstandig te zijn, initiatief te nemen en zich in de ander in te leven. Zo ontwikkelt het een positief beeld van zichzelf en de ander en staat het later positief in de wereld. Dit is essentieel voor zijn verder ontwikkeling en de relaties dat het in zijn latere leven aangaat.

We laten de kinderen belangrijke ervaringen op doen in een veilige en liefdevolle omgeving. Dat doen we met behulp van de methode Piramide een educatieve methode die niet alleen de taalvaardigheid, maar de gehele brede ontwikkeling stimuleert.

3.2. Theorie Piramide: visie op ontwikkeling

Piramide bouwt voort op de visie van Piaget en Vygotski en combineert deze twee visies tot een: namelijk de dynamische systeemtheorie. Zowel de visie van Piaget als de visie van Vygotski vormen samen de basis voor de visie en uitgangspunten van het programma Piramide.

Piaget gelooft dat een kind door te exploreren, in een uitdagende speelomgeving, zich kan ontwikkelen. Dat betekent dat de speelleeromgeving uitdagend moet zijn met veel rijk ingerichte hoeken en materialen met aansprekende thema's uit de directe leefwereld van het kind.

Vygotski benoemt het belang van de pm'er als volwassene die direct naast het kind staat en die door observatie en interactie, de zone van actuele ontwikkeling van ieder kind signaleert op de verschillende ontwikkelingsgebieden, bijvoorbeeld bij taal.

Door gerichte spelbegeleiding brengt de pm'er het kind net een stapje hoger in haar of zijn ontwikkeling en zo ontwikkelt het kind zich in de zone van de naaste ontwikkeling.

Zo kan een kind zich bijvoorbeeld leren uiten doordat het nieuwe woorden leert en in allerlei spelsituaties oefent door deze woorden te gebruiken.

3.3 Ontwikkelingsfasen

3.3.1 Van dreumes naar peutertijd

Tussen ongeveer één en drie jaar maken kinderen een snelle ontwikkeling door. Er is sprake van een verhoogde motoriek (ze gaan (beter) lopen, rennen en grijpen) en een snelle taal- en spraakontwikkeling. Ze ontdekken de wereld en krijgen er een zekere grip op. Ze gaan ook problemen ontdekken en zitten vol met vragen over allerlei zaken. Ze ontdekken dat ze een eigen persoonlijkheid hebben met een eigen wil. Kinderen in deze leeftijd proberen onafhankelijk van hun opvoeders te worden en hebben tegelijkertijd nog de bescherming van hun directe nabijheid nodig. Ze willen zelf weten, zelf kunnen en zelf beslissingen nemen. Ze oefenen hun wil in allerlei situaties. Ze worden in deze periode dan ook geconfronteerd met de tegenstelling 'doen wat zij zelf willen' tegenover 'doen wat anderen verlangen'. Het geweten is nog onderontwikkeld; kinderen beschouwen als goed datgene wat wordt beloond en als fout datgene wat wordt bestraft. Het alleen spelen wordt naast elkaar spelen en steeds meer samen spelen.

3.3.2 Van peuter naar kleuter

De kleutertijd loopt globaal van drie tot zes jaar. Hebben kinderen in de vorige fase ontdekt dat ze een persoonlijkheid hebben, in deze fase ontdekken zij wat voor een persoonlijkheid zij hebben. Door hun betere motoriek en groeiende taalvaardigheid gaan ze zich zekerder voelen, wat zich uit in uitgebalanceerd gedrag. Ze gaan zich in veel richtingen ontplooien. Ze leren directe behoeftebevrediging uit te stellen en zich in anderen te verplaatsen, waardoor zij een zekere verantwoordelijkheid kunnen dragen. Het begin van een persoonlijk geweten ontstaat; de normen en regels van de opvoeders worden een innerlijke gedragscode. De fantasie speelt een grote rol in hun leven. Fantasie en werkelijkheid worden nog wel eens door elkaar gehaald. Kinderen zijn in de kleutertijd ondernemend en komen er achter dat ze zich doelen kunnen stellen en die ook kunnen realiseren. Bij het samenspel leren de kinderen steeds beter samenwerken; ze spreken regels af en verdelen taken.

Protocol 10.a	Ped. beleidsplan peutergroep Paradijs	8-8-2024	Pagina 14 van 35
---------------	--	----------	------------------

3.4 De ontwikkeling van spel en spelvormen.

In de loop van de ontwikkeling van kinderen ontstaan verschillende spelvormen die in elkaar overlopen. Heel jonge kinderen zijn afhankelijk van hun zintuiglijke indrukken.

Baby's

Bij jonge baby's zien we al bewegings- en manipulatiespel. Het grijpen naar en bewegen met eigen lichaamsdelen (voeten, tenen, vingers) is kenmerkend in deze fase. Ook grijpt de baby naar speeltjes die worden opgehangen in de wieg of kinderwagen en duwt ertegen. Het tegen elkaar aan slaan van voorwerpen, zoals blokjes, is aantrekkelijk. Het maakt geluid! Volwassenen zijn ook een interessant speelobject omdat ze haren, een neus, ketting of bril hebben om naar te grijpen. Herhaling is kenmerkend bij dit alles.

Dreumesen

Voor dreumesen wordt het interessant om voorwerpen in elkaar te passen, zich voort te bewegen met trek- en duwspeelgoed, een bal te laten rollen en er achteraan te gaan. De lichamelijke beheersing neemt toe en daarmee de actieradius: mogelijkheden om te bewegen en de spelmogelijkheden.

Een andere 'lichamelijke' spelvorm is het sensopathisch spel: spel met ongevormd materiaal, waarbij het vooral gaat om zintuiglijke ervaringen. Kinderen gaan al in een vroeg ontwikkelingsstadium met ongevormde materialen aan de slag. Alle zintuigen – zowel het voelen als het zien, horen, ruiken en proeven – komen hierbij aan bod. Sensopathisch spelen leidt tot allerlei ontdekkingen. Spelend met zand, water of deeg ontdekt een kind de eigenschappen van het materiaal. Zand kan droog en zacht zijn en tussen je vingers door glijden, maar ook gaan plakken als het vochtig is, waardoor je het kunt kneden. Fijn zand voelt heel anders aan dan grof zand. Bij sensopathisch spel is altijd sprake van in het hier en nu bezig zijn. Er is geen spelverloop; uitsluitend het zintuiglijk ervaren is van belang.

Dreumesen en peuters

In het manipulerend spelen met materialen en voorwerpen gaat alle aandacht van de kinderen uit naar de materialen en voorwerpen zelf. Het gaat er niet om of het materiaal iets voorstelt of moet worden, het gaat om het pure plezier van het exploreren van en manipuleren met het materiaal of de voorwerpen zelf. Eindeloos knikkers op de knikkerbaan laten rollen en lachen om de geluidjes, blokken op elkaar stapelen zonder doel of richting, kastanjes op de tafel laten rollen en er steeds harder met de handen doorheen vegen totdat alle kastanjes op de grond liggen.

Peuters

Geleidelijk aan, vanaf ongeveer het derde jaar, gaat manipulerend spel over in constructiespel en rollenspel. In het constructiespel gaan peuters met blokken die in eerste instantie bij toeval op elkaar blijven staan, steeds hogere torens bouwen tot ze omvallen – of omgegooid worden – waarna de cyclus opnieuw begint. Er ontstaan ingewikkelde(r) bouwsels van constructie- en knutselmaterialen en in het platte vlak worden krassen tekeningen, die een betekenis krijgen die verwoord wordt.

Het wordt belangrijk wat mensen met de materialen en bouwsels doen en ook wordt belangrijk of de producten die ze maken, lijken op hoe ze er in werkelijkheid uitzien. Een auto met drie wielen kan niet meer, hij moet vier wielen en een stuur hebben, dan is het een echte auto.

Zo zetten peuters en kleuters de stap naar doelgerichte constructieve activiteiten; daarbij is het manipuleren en experimenteren met (nieuwe) materialen nog vaak het vertrekpunt.

Ook rollenspel ontstaat geleidelijk uit manipulerend spel. De kastanjes worden niet meer op de grond geveegd maar in de rol van papa in een pannetje gedaan en gekookt.

Protocol 10.a	Ped. beleidsplan peutergroep Paradijs	8-8-2024	Pagina 15 van 35
---------------	--	----------	------------------

Leong en Bodrova (2012) onderscheiden in de ontwikkeling van rollenspel – een ontwikkeling die doorgaat tot ruim in de kleuterperiode – vijf stadia, waarvan zij de kenmerken hebben uitgewerkt in onderstaand observatiemodel:

Leerlijn peuters: begin-midden-eind

1. Gericht op materialen: Manipuleren, toevallige symbolische handelingen.
2. Gericht op handelingen: Symbolische handelingen en handelingsgebonden rollen.
3. Gericht op rollen: Rollen, rolgebonden handelingen en eenvoudige spelscripts.

Leerlijn kleuters vanaf 4 jaar:

4. Gericht op scripts: Complexe rollen, geplande scripts, symbolisch gebruik van materialen.
5. Gericht op spelverhalen: vol ontwikkeld rollenspel.

3.4.3 De ontwikkeling van samenspel volgens de categorieën van Parten

Wat het onderzoek van Parten laat zien is dat kinderen stap voor stap steeds beter leren samenspelen. Belangrijk hierbij is wel om in het oog te blijven houden dat niet verwacht moet worden dat ze dit ook altijd doen. Ook bij kinderen die tot coöperatief, complementair spel in staat zijn, blijven de andere spelvormen voorkomen. De behoefte aan solitair, onafhankelijk spel bijvoorbeeld blijft bestaan en is bij het ene kind groter dan bij het andere. Ook het niets bepaalds doen en het toekijk-gedrag zien we vaak terug, met name in een voor het kind nieuwe situatie (onbekende kinderen, een nieuwe ruimte met onbekende hoeken en materialen, nog niet vertrouwde volwassenen).

Parallel spel (vanaf 2 jaar)

Het kind speelt onafhankelijk, maar de spelactiviteit brengt hem als vanzelf tussen andere kinderen. Hij speelt met speelgoed dat gelijk is aan dat wat kinderen om hem heen gebruiken. Hij speelt met het speelgoed zoals hij dat zelf wil en hij probeert niet de activiteiten van de andere kinderen te beïnvloeden of te veranderen. Hij speelt eerder naast dan met de andere kinderen.

Associatief spel (vanaf 3 jaar)

Het kind is in het spel afwisselend wel en niet betrokken op andere kinderen. Er is sprake van een gemeenschappelijke activiteit waarover gepraat wordt. Kinderen lenen speelgoed van en aan elkaar. Ze volgen elkaar met treinen of auto's. Er zijn voorzichtige pogingen te bepalen wie wel en niet mee mag doen met het spel. Alle kinderen van de groep doen ongeveer hetzelfde; er is geen verdeling van werk en geen verdeling van organisatie. De kinderen maken hun individuele belangen en interesses niet ondergeschikt aan die van de groep; elk kind doet zoals hij wil.

3.4.4 Belang van veiligheid bieden op de groep.

Elly Singer heeft aangetoond dat er al een positief effect ontstaat op de kwaliteit van spel als de volwassene fysiek nabij is en rust creëert. Daarmee sluit de professional aan bij de basale drijfveren van jonge kinderen:

- Behoefte aan veiligheid, geborgenheid en erbij horen.
- Behoefte om te spelen en te experimenteren.
- Behoefte om 'groot' te worden, te leren en bij te dragen.

Don'ts: ga niet steeds rondlopen.....

Singer en haar team deden onderzoek naar de spelbetrokkenheid van twee- en driejarigen tijdens het vrij spelen. Uit de observaties bleek dat pedagogisch medewerkers gemiddeld tweeënzeventig procent van de tijd rondliepen. Er bleek een sterke relatie te bestaan tussen het rondlopen van de volwassene en lage spelbetrokkenheid van de kinderen. Naar aanleiding van deze analyse stelt Singer dat een bewegende volwassene op kinderen werkt als een magneet: ze onderbreken hun spel en gaan er achteraan. Slechts in tien procent van de observaties was een pedagogisch medewerker gedurende vier minuten of langer rustig aanwezig bij een kind. Als de volwassene rustig bij de kinderen zat, liepen de kinderen veel minder rond en waren er vaker tweezijdige gesprekjes tussen haar en de kinderen. Ook was in een dergelijke situatie de spelbetrokkenheid hoger dan bij de kinderen die zonder pedagogisch medewerker in de buurt met elkaar speelden. Het onderzoek bevestigt dat rust, aandacht en 'er zijn' voor de kinderen hun spel doet opbloeien.

Tops: wat kan de pm'er doen om het kind te laten spelen en te zorgen voor veiligheid?

- Kijk van een afstandje hoe het spel verloopt.

Een kind dat zich veilig voelt bij de professional, durft op ontdekking uit te gaan, verkent de ruimte en speelt met andere kinderen, ook wat verder weg van de volwassene. Tijdens hun spel kijken ze regelmatig op naar de volwassene, het zogenoemde vraagkijken. Bij een knikje of glimlach spelen ze weer door. Ze willen bevestiging in wat ze doen en bezighoudt.

- aantrekkelijke en overzichtelijke speelleeromgeving met voldoende speelruimte.
- Geschikt speelgoed.
- Zorgen voor voldoende tijd.
- Kinderen helpen bij het plannen van hun spel.
- Ideeën aandragen voor het verbreden en verrijken van het spel o.a. door mee te spelen en nieuw materiaal in te brengen.
- Individuele kinderen die het nodig hebben coachen.
- Kinderen aanmoedigen elkaar te helpen bij het spel en meningsverschillen op te lossen.

3.5 De 3 intelligenties en de bijbehorende ontwikkelingsgebieden van Piramide: hart, hoofd en hand

De VVE methode Piramide is gebaseerd op 3 intelligenties. In het dagelijks leven spreken we van hoofd, hand en hart.

Onder hoofd valt de cognitieve intelligentie, onder hart de emotionele en onder hand valt de fysieke intelligentie.

Alle kinderen bezitten deze intelligenties, maar niet allemaal in dezelfde mate. We willen een evenwichtig ontwikkelingstraject aanbieden waarbij alle drie de intelligenties deel van uitmaken.

Omdat intelligenties abstract en algemeen zijn concretiseren we ze in de verschillende ontwikkelingsgebieden: Emotionele intelligentie, Fysieke intelligentie en Cognitieve intelligentie

Protocol 10.a	Ped. beleidsplan peutergroep Paradijs	8-8-2024	Pagina 17 van 35
---------------	--	----------	------------------

3.5.1 Emotionele intelligentie: het hart

Hieronder verstaan we het vermogen om eigen en andermans emoties aan te voelen en er sociaal naar te handelen.

Dit intelligentiegebied omvat de ontwikkelingsgebieden persoonlijkheidsontwikkeling en sociaal-emotionele ontwikkeling.

De persoonlijkheidsontwikkeling is gericht op de ontwikkeling van:

- Zelfcontrole
- Zelfvertrouwen
- Zelfredzaamheid
- Zelfstandigheid
- Doorzettingsvermogen
- Een eigen identiteit

De sociaal emotionele ontwikkeling heeft te maken met de gerichtheid op de ander en het respectvol omgaan met elkaar; samenspelen en elkaar leren begrijpen.

In de Piramide methode komen sociaal emotionele onderwerpen aanbod, bijvoorbeeld in rollenspellen in de huishoek. Ook bij activiteiten met prentenboeken, en gesprekken is er aandacht voor verschillen en voor hoe je omgaat met elkaar en leren omgaan met conflicten en hoe je dit kunt oplossen.

Wat betekent het voor het ander kind als je hem steeds duwt? Kijk eens de ander kijkt heel verdrietig? Hoe zou jij het vinden om geduwd te worden? En hoe ga je dit oplossen? Hoe leer je het kind op te komen voor zichzelf? Wat zeg je en wat doe je?

3.5.2 Persoonlijkheidsontwikkeling en zelfredzaamheid

Zelfredzaamheid is een doel op zich, maar kan ook een belangrijk middel zijn bij het ontwikkelen van een eigen identiteit. Het geeft de kinderen een goed gevoel om steeds meer zelf te kunnen. We helpen een kind niet door van alles voor hem te doen, maar door dit samen te doen en het kind te stimuleren het zelf te doen. Bij iedere handeling die het kind zelf uitvoert groeit het zichtbaar; het kind bouwt aan zijn eigenwaarde en zelfvertrouwen. Overigens moeten we er voor waken kinderen te overvragen; voortdurend moeten we in het oog houden of een kind er al echt aan toe is om bepaalde dingen zelf te kunnen. De zelfredzaamheid stimuleren we door kinderen zichzelf te laten verzorgen zodra ze dat kunnen, bijvoorbeeld alleen naar de wc gaan, aan- en uit kleden, handen wassen etc.

We laten kinderen dingen zelf ervaren door te zeggen: "*probeer het eerst zelf, als het niet lukt vraag je mij om te helpen*". We streven ernaar dat de kinderen zich steeds meer zelf kunnen redden. In de dagelijkse praktijk op de peutergroep betekent dit bijvoorbeeld:

- goed luisteren naar kinderen; wat geven ze aan?
- niet te hoge eisen stellen; ieder kind ontwikkelt zich op zijn/haar eigen wijze en eigen tempo
- het kind laten merken dat het goed is zoals hij/zij is.

3.5.3 Zindelijk worden

Een apart punt van aandacht voor zelfredzaamheid is het zindelijk worden. We vinden overleg over dit gebeuren belangrijk om op een lijn te kunnen zitten met de ouders. Verder willen wij (in overleg met de ouders) zo min mogelijk dwang uitoefenen, geen punt maken van een

Protocol 10.a	Ped. beleidsplan peutergroep Paradijs	8-8-2024	Pagina 18 van 35
---------------	--	----------	------------------

ongelukje of een terugval. Soms kan het geven van een sticker stimulerend werken. Het is prettig als het zindelijk worden niet gebeurd in een voor het kind drukke periode: de tijd rond Sinterklaas of de geboorte van een broertje of zusje bijvoorbeeld.

3.5.4 Wennen

3.5.4.1 Geborgenheid en wennen

Om een kind een vertrouwd en geborgen gevoel te kunnen geven, is het van essentieel belang dat het kind op een rustige en geleidelijke manier went op de peutergroep. In deze wenperiode kan het kind de nieuwe omgeving leren kennen en kan een goede start gemaakt worden met het opbouwen van een hechtingsrelatie tussen pm'er en kind. Tijdens het uitwisselen van informatie krijgen de ouders zo de gelegenheid een vertrouwensrelatie aan te gaan met de pm'er.

3.5.4.2 Wenperiode

De wenperiode begint met een gesprek tussen de ouders en de pm'er. We vragen naar de wensen van de ouders om dit zoveel mogelijk op elkaar af te stemmen. De bedoeling is de gewone gang van zaken thuis zoveel mogelijk in te passen in de groepssituatie. Het gesprek richt zich voornamelijk op de speciale wensen of gewoontes. Onderwerpen als troosten, favoriet speelgoed, gezinssamenstelling, gezondheid en temperament komen aan bod. Het wennen verloopt bij het ene kind makkelijker dan bij het andere en is sterk afhankelijk van de leeftijd van het kind. Ook bij ouders speelt het proces van loslaten een rol.

3.5.4.3 Wenschema

De gewenningsperiode van het kind kan stapsgewijs opgebouwd worden aan de hand van een wenschema:

- de eerste dag komt het kind tot 11.00 uur.
- Afhankelijk hoe het gaat op de eerste dag, wordt er in overleg met ouders besproken of ze de tweede dag de gehele ochtend kan komen.

Het is van belang om tijdens de wenperiode duidelijke afspraken te maken met de ouders over de bereikbaarheid:

- wij vinden het belangrijk dat de ouders de eerste dagen op de opvanglocatie het kind altijd direct op kunnen halen als het niet goed gaat;
- de ouder is altijd telefonisch bereikbaar;
- de ouder mag altijd bellen.

3.6 Fysieke intelligentie: hand

Fysieke intelligentie is het vermogen om bewegingen uit te voeren en te beheersen en je hiermee te kunnen uiten.

Dit intelligentiegebied omvat de ontwikkelingsgebieden: motorische ontwikkeling en kunstzinnige ontwikkeling; beeldend, muzikaal, spel en dans.

Het is belangrijk voor kinderen zich volop te bewegen, binnen en buiten. Voor uitdagende bewegingssituaties geeft Piramide allerlei suggesties.

Ook bij peuters speelt de lichamelijke en zintuiglijke waarneming nog een belangrijke rol, ook al zijn ze al handiger in hun bewegingen. Ze leren de wereld kennen via hun zintuigen en via hun lichaam.

Protocol 10.a	Ped. beleidsplan peutergroep Paradijs	8-8-2024	Pagina 19 van 35
---------------	--	----------	------------------

Bij de ontwikkeling van de fijn motorische vaardigheden leren kinderen hun handen en vingers te gebruiken door bijvoorbeeld te tekenen en te kleien.

De kunstzinnige ontwikkeling is het experimenteren met materialen, ruimte, beweging en geluiden en het maken van creatieve fysieke uitingen of hiervan genieten. Zich kunnen uiten is het doel, dit is belangrijker dan hoe iets eruit komt te zien.

3.7 Cognitieve intelligentie: hoofd

Cognitieve intelligentie is het vermogen om taal en denken te beheersen en ernaar te handelen. Dit intelligentiegebied bevat de ontwikkelingsgebieden: taalontwikkeling, ontwikkeling van het waarnemen, denken en rekenen, oriëntatie op ruimte en tijd en wereldverkenning.

3.7.1 Taalverwerving bij Piramide

De voertaal op de peutergroep is Nederlands.

Een groot deel van leren en ontwikkelen is afhankelijk van de taal. De taal vormt in feite de basis. Het verwerven van woorden biedt kinderen de mogelijkheid tot begripsvorming.

De taalontwikkeling wordt sterk beïnvloed door de omgeving en is essentieel voor processen als denken, redeneren en zich iets herinneren. Door middel van taal ondersteunt en ordent een kind zijn spel. De taalontwikkeling begint al vanaf de babytijd (volgens wetenschappers al in de baarmoeder). Er wordt met de kinderen gepraat en gezongen, de dagelijkse dingen worden benoemd. Het kind leert woordjes, het gaat begrijpen wat anderen zeggen en bedoelen. Het leert zich verbaal te uiten.

In een voortdurende wisselwerking met de omgeving leert het kind de taal.

Voor spontaan taalgebruik en interactie is veel ruimte in Piramide bijvoorbeeld tijdens het spelwerken in de hoeken. Het kind wordt gestimuleerd om actief deel te nemen aan gesprekken en rollenspel. De pm'er verwoordt en benoemt eerst de waarnemingen rondom het spel van het kind en de verschillende materialen en handelingen. Later leren de kinderen complexere taalfuncties zoals te luisteren naar anderen en daarop te reageren.

Alle thema's uit Piramide hebben gedurende de uitvoering een bepaalde didactische opbouw: van concreet naar abstract: van direct voelen en zien van het materiaal dus directe waarneming, naar de projectstap waarbij de eigen gevoelens en ervaringen van het kind aan bod komen en de projectstap waarbij het taaldenken en de het samen doordenken over een thema centraal staan door erover het onderwerp te redeneren en te vergelijken. Door verschillende thema's aan te bieden maken de kinderen kennis met verschillende onderwerpen, begrippen en gewoontes.

Woordenschatuitbreiding

De thema's van Piramide geven activiteiten een betekenisvolle context. Daardoor krijgen de kinderen de gelegenheid hun woordenschat te vergroten. Elk thema heeft een netwerk van begrippen. Deze begrippen worden in samenhang aangeboden tijdens de ochtendkring, volgens de methode Verhallen; uitleggen, uitbeelden en uitbreiden door het woord in de context van een verhaaltje te plaatsen.

Ook tijdens het spelwerken in de hoeken gebruiken we zoveel mogelijk deze begrippen. Door herhaling en door aan te sluiten bij dat wat de kinderen al weten kunnen ze de nieuwe begrippen beter onthouden en wordt het netwerk van woordenschat van ieder kind aangevuld en uitgebreid.

Begrijpend luisteren

Een belangrijk onderdeel van Piramide is het begrijpend luisteren volgens de 4 projectstappen. Bij ieder thema staat een prentenboek centraal.

Uit onderzoek blijkt dat kinderen veel taal moeten horen en dat ze gewend moeten raken aan taal in boeken. Boekentaal is anders dan spreektaal en dit maakt de kinderen vertrouwd met hoe je zinnen opbouwt en het biedt veel woordenschat en het geeft kennis van de (leef)wereld. Moeilijke begrippen worden niet vermeden, maar het begrip wordt geselecteerd en uitgelegd.

Protocol 10.a	Ped. beleidsplan peutergroep Paradijs	8-8-2024	Pagina 20 van 35
---------------	--	----------	------------------

De 4 projectstappen van bij het begrijpend luisteren met het prentenboek waarbij het prentenboek op verschillende manieren wordt ingezet:

Fase 1. Oriënteren; kennismaken met het onderwerp, materialen, enthousiast raken.

Fase 2. Demonstreren; waarnemen, ervaringen opdoen m.b.t. het onderwerp, begrippen uitleggen, verwoorden en benoemen door de pm'er: voorlezen van het boek.

Fase 3. Verbreden; communicatie; taalproductie door het kind m.b.t. het onderwerp staat centraal; kind vertelt haar eigen ervaringen en gevoelens.

Fase 4. Verdiepen; nadenken, het geleerde toepassen in nieuwe situaties; samen nadenken over het probleem uit het boek. *Hoe heeft de hoofdpersoon uit het prentenboek dit opgelost? Komt er geen antwoord? Dan denkt de pm'er hardop en vertelt de oplossing (modellen)*

3.7.2. Oriëntatie op ruimte en tijd en wereldverkenning.

Hiermee wordt een belangrijke basis gelegd voor abstract denken.

Kinderen leren omgaan met verschillende soorten ruimten; echte ruimte zoals het lokaal maar ook verkleinde modellen zoals poppenhuis en afbeeldingen van ruimtes zoals een straat.

Jonge kinderen zijn aan het onderzoeken hoe ze een oppervlakte kunnen bedekken of een ruimtelijke structuur kunnen maken van bijvoorbeeld blokken. Door dit te doen en daarover na te denken, beginnen kinderen ruimtelijke relaties te begrijpen. Belangrijke begrippen die de kinderen ontdekken zijn: nabij en veraf, binnen en buiten.

Jonge kinderen zijn dol op vullen en legen. Ze willen dingen bij elkaar brengen (nabij), bijvoorbeeld door iets in een emmer te stoppen of door iets aan elkaar te lijmen. Ze willen ook iets uit elkaar halen door de emmer leeg te schudden (veraf).

Ze houden er ook van om dingen in de ruimte te ordenen, bijvoorbeeld een bal te rollen of een rij van blokken te maken. Ten slotte zijn ze ook bezig met het afschermen van de ruimte, zodat er een 'binnen' en een 'buiten' ontstaat. Door ergens in te gaan zitten, beginnen ze begrippen als binnen en buiten te begrijpen.

Tijdens Piramide activiteiten doen ze veel ruimtelijke ervaringen op. Als kinderen een goed besef hebben van ruimte kunnen ze langzaam afstand nemen van het hier en nu en zich andere plaatsen voorstellen zowel dichtbij als veraf.

Wanneer het voorstellingsvermogen zich ontwikkelt, maken ze zich een beeld van iets in de ruimte ook al zien ze datgene niet. Zo is mama thuis en ga ik na het brood eten buiten spelen. Ze kunnen zich ruimtelijk voorstellen waar ze zich op een later tijdstip bevinden

3.7.3 Ontwikkeling van denken en rekenen

Kinderen ontwikkelen denken en rekenen in spontane leerprocessen thuis en op de peutergroep.

Jonge kinderen onderzoeken de dingen om zich heen en ontdekken dat die bepaalde dingen eigenschappen hebben. Geruime tijd zijn ze bezig met sensomotorisch onderzoeken: ze stoppen dingen in hun mond en onderzoeken met handen en voeten. Door de eigenschappen van dingen te onderzoeken, ze te sorteren en te vergelijken, krijgen kinderen inzicht in de wereld om zich heen. Sommige dingen zijn hard of zacht of kunnen rollen of juist niet. Ze ordenen voorwerpen op gevoel en brengen onder woorden wat ze ontdekken. Ze trekken conclusies op basis van directe lichamelijke ervaringen. Bij een peuter zie je dat het voorstellingsvermogen zich ontwikkelt; ze leggen relaties tussen dingen die op elkaar lijken.

Omdat hun taalvaardigheid toeneemt, kunnen ze dit ook steeds beter onder woorden brengen. Ze krijgen ook zicht op de verschillen en overeenkomsten tussen dingen.

Deze vroege vormen van classificatie zijn essentieel voor de ontwikkeling van het logisch denken.

Ze leren tellen omdat ze bijvoorbeeld twee schoenen aanhebben. Ze leren verschillen in aantallen te onderscheiden en eerlijk te delen met andere kinderen. Zo krijgen ze langzaam besef van aantallen, hoeveelheden en cijfers.

Binnen Piramide activiteiten, doen de kinderen ervaringen op in de denk en rekenontwikkeling binnen een functionele context zoals spelactiviteiten, met materialen en in de diverse ingerichte hoeken.

Daarin komt het volgende aanbod:

- Waarnemen van materialen met allerlei kenmerken zoals kleur en vorm.
- Meten en vergelijken om begrippen te leren kennen zoals groot en klein, meer en minder. Dit zijn belangrijke rekenkundige begrippen.
- Classificeren op grond van 1 kenmerk, bijvoorbeeld alle ronde vormen verzamelen.
- Seriëren het op volgorde leggen op grond van 1, of nog moeilijker, op basis van meerdere kenmerken: van grote ronde naar het neerleggen van allemaal kleine ronde vormen.
- Oorzaak en gevolg leren kennen.
- Afstand nemen van hier en nu, door te denken over dingen die nu niet aanwezig zijn en je dus niet kunt zien.

Het getalbegrip ontwikkelt zich als jonge kinderen soortgelijke materialen sorteren en rangschikken. Het getalbegrip gaat gelijk op met inzicht in classificatie (dingen groeperen op basis van gemeenschappelijke kenmerken) en seriatie (de voorwerpen rangschikken op basis van verschillen).

Het getalbegrip gaat zich ook ontwikkelen bij het leren begrijpen van een relatie. Wanneer voorwerpen dicht bij elkaar staan en dezelfde hoeveelheid voorwerpen staan ver uit elkaar, dan denken kinderen snel dat de lange rij meer voorwerpen bevat.

Zetten ze de voorwerpen in een 1 op 1 relatie of wordt er geteld, dan blijkt er van beide voorwerpen evenveel te zijn. Het getalbegrip bij jonge kinderen hangt samen met het inzicht dat een bepaalde hoeveelheid hetzelfde blijft, ongeacht de vorm of plaats. Dus ook al zijn bijvoorbeeld 4 auto's heel groot, het is hetzelfde aantal als 4 kleine blokjes.

4. De pm'er kind interactie

Pm'ers ondersteunen de actieve betrokkenheid en het initiatief van het kind. Positieve interacties zijn daarbij van groot belang, zodat het kind zich veilig en vertrouwd voelt. Veiligheid en geborgenheid worden geboden door goed te reageren op de behoefte van een kind. Belangrijke handvatten zijn luisteren en communiceren. We proberen de kinderen emotionele ruimte te geven. We gaan in op emoties als blijheid, woede en verdriet. De kinderen worden positief benaderd. De pm'er is zich bewust van de eigen houding; praat niet met stemverheffing, corrigeert niet op afstand en zegt niet voortdurend "nee, dat mag niet".

De pm'er maakt oogcontact met het kind en praat op kind hoogte. Een responsieve houding: de pm'er kijkt gericht naar het kind en luistert naar het kind. De signalen die het kind geeft, worden opgepakt. De pm'er interpreteert deze en reageert erop.

Dit betekent niet dat de pm'er op elk geluid wat het kind maakt reageert. Een kind dat speelt en daarbij in zichzelf praat is verdiept in zijn spel. Het praten is dan niet bedoeld om contact te maken. In een dergelijke situatie is de respons: niet ingaan op wat het kind zegt.

4.1 Stappen bij Spelbegeleiding en aanpak pm'er

De 3 stappen bij spelbegeleiding bij Piramide zijn : verkennen, verbinden en verrijken

Protocol 10.a	Ped. beleidsplan peutergroep Paradijs	8-8-2024	Pagina 22 van 35
---------------	--	----------	------------------

4.1.1 Verkennen

De pm'er start met observeren.

Een pm'er gaat niet zomaar inbreken in de activiteit van een kind. Misschien is een kind juist heel betrokken bezig of wil het zijn spel een paar keer herhalen. Daarom start de pm'er eerst met observeren. Ze gaat hierbij na of het kind:

- Zich veilig en prettig voelt;
- Zelf kan kiezen en beginnen;
- Zelfstandig problemen kan oplossen; betrokken is;
- Diepgaand leert en speelt;
- Behoeft heeft aan iets nieuws.

De pm'er gebruikt hierbij de volgende aanpak bij de benadering en observatie bij het spel van het kind: "ziel"

Z =zwijgen

I = inleven

E =empathie

L =luisteren

4.1.2 Verbinden

De pm'er start met meespelen. Ze doet dit als een gelijkwaardig speelmaatje

Als een kind zelfstandig speelt, betrokken en geboeid leert en speelt heeft het kind weinig steun nodig. De pm'er moedigt kinderen aan in hun keuzes en geeft positieve feedback. De pm'er gaat altijd positief in op initiatief van het kind, volgt het kind en doet mee met haar spel. Kinderen leren veel door imitatie.

Door bijvoorbeeld een bepaalde handeling of techniek met materiaal voor te doen of een geluidje te maken of met voorwerpen te stapelen trekt de pm'er de aandacht en inspireert. Dit ondersteunt kinderen in het spel die meer ondersteuning nodig hebben om tot spel te komen.

Piramide werkt ook met "voorspeelstukjes" in de huishoek en de projecthoek. Hierbij voert de pm'er een rol uit welke past binnen het thema, samen met de kinderen. En iedere week krijgt deze rol een nieuwe aanvulling met extra handelingen en materialen.

De kinderen worden enthousiast en spelen mee en imiteren het gespeelde spel en vullen dit aan met eigen ervaringen.

Bij het verbinden met meespelen met het kind gebruik de pm'er verschillende vaardigheden. Het is belangrijk op aan te sluiten op datgene wat het kind doet en dit bijvoorbeeld na te doen met hetzelfde materiaal of handeling.

De pm'er gebruikt hierbij de volgende aanpak bij het meespelen met het kind:

- Bevestigen van het kind
- Spiegelen: door het kind na te doen
- Verwoorden en benoemen wat het kind doet
- Benoemen van gevoelens
- Ruimte voor initiatief kind: wacht af, geef (veel) tijd
- Verbind kinderen met elkaar in het spel

Het zijn hele kleine stapjes waar je als pm'er aan werkt. Je bouwt als pm'er een relatie op met het kind en dat is een super belangrijke basis. Door kleine stapjes te bieden in begeleiding kan het kind haar spel uitbreiden.

4.1.3 Verrijken

Hoe zorg je als pm'er voor dat je het kind meer kan uitdagen om zo tot dieper en rijker spel te kunnen komen?

Allereerst is aandacht van een volwassene belangrijk, dit zorgt ervoor dat het kind zich makkelijker kan focussen.

De pm'er gebruikt hierbij de volgende aanpak bij begeleiden van het spel bij het kind:

- Aandacht voor details in het spel en materiaal.
- Spiegelen met allerlei variaties en beurtwisselingen; dan doe jij iets en doet het kind jou na, en dan doe jij het kind weer na, met handelingen, geluidjes of manipuleren met materiaal.
- Uitdagen tot iets moeilijks en hier samen over nadenken. Hoor je niets vanuit het kind? Je denkt als pm'er hardop na *om te modellen; hardop denken waar de kinderen van kunnen leren*)
- Materiaal toevoegen of juist weghalen.
- Uitlokken tot een gesprekje: hoe kan dat nou? Benut een probleem om het er samen over te hebben: *"we hebben geen kwast wel verf, wat doen we nu?"*

Wat als het spel te druk wordt?

Wanneer het spel te chaotisch wordt of wanneer er grenzen worden overschreden kan de pm'er het spel (tijdelijk) stoppen.

De speelplek kan te druk en te vol worden waardoor het kind het overzicht kwijtraakt. Het is ook belangrijk dat er niet teveel materiaal tegelijkertijd wordt aangeboden. Het kind moet niet te moe zijn of net een inspannende situatie hebben meegemaakt. Een kind moet ook de ruimte hebben alleen te spelen. Door het tempo te vertragen kan de structuur en de verdieping in het spel gegeven worden. Er zijn verschillende manieren om het tempo te vertragen. Dit kan je doen door zelf mee te spelen of door het kind te vragen nog eens te spelen wat er gebeurde.

4.2 Voorschoolse educatie, teamsamenstelling en kwalificatie pm'ers

Het team bestaat uit gekwalificeerde beroepskrachten. De pm'ers hebben minimaal een opleiding op MBO-niveau. Gebruikelijk is de opleiding MBO-SPW. Hun belangrijkste taak is de zorg voor een goed leef- en opvoedingsklimaat. Deze taak heeft betrekking op verschillende gebieden zoals kinderen, ouders, team en accommodatie.

De pm'ers werken zoveel mogelijk op een vaste groep, op dezelfde dag van de week. Wel vinden we het belangrijk dat alle pm'ers alle kinderen goed kennen. Bij ziekte of inval door een onverwachte gebeurtenis staat er dan geen vreemd gezicht op de groep van uw kind. Alle pm'ers zijn goed ingewerkt op alle groepen, zodat de continuïteit en de goede zorg voor uw kind goed gewaarborgd blijft.

Pm'ers op de peutergroepen beschikken over taalniveau B2/3F voor mondelinge taalvaardigheid (gesprekken voeren, luisteren en spreken). Alle medewerkers hebben specifieke scholing gevolgd op het aanbieden van voorschoolse educatie gericht op stimuleren van taal, domein rekenen, motoriek en de sociaal-emotionele ontwikkeling. Voorschoolse educatie wordt alle dagdelen aangeboden.

Protocol 10.a	Ped. beleidsplan peutergroep Paradijs	8-8-2024	Pagina 24 van 35
---------------	--	----------	------------------

Van de pm'ers verwachten we onder andere:
met betrekking tot de kinderen

- kennis van de ontwikkeling en verzorging van jonge kinderen en er naar handelen
- kennis van de speelmogelijkheden en spelmaterialen en het aanbieden van activiteiten volgens het programma van Piramide
- signaleren van de behoeften van kinderen en inspelen op hun gevoelens
- structureren van zowel het dagprogramma als het gedrag van de kinderen

met betrekking tot de ouders

- kunnen communiceren met ouders vanuit een gelijkwaardige verhouding
- kunnen voeren van oudergesprekken
- een dienstverlenende instelling

met betrekking tot het team

- goed kunnen samenwerken
- actieve rol in teamvergaderingen
- kunnen begeleiden van stagiaires

met betrekking tot de accommodatie

- dagelijkse zorg voor de accommodatie
- aanschaf van spel- en ontwikkelingsmateriaal

4.4 VVE aanbod voor kinderen met een VVE indicatie

Sommige kinderen hebben extra aandacht en begeleiding nodig hebben bij hun ontwikkeling. De overheid stimuleert dit in alle gemeenten via Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) door het geven van een VVE indicatie aan kinderen. VVE is een zeer belangrijke en effectieve methode om kinderen beter voor te bereiden op de overstap naar de basisschool.

Bij onze peutergroepen komen kinderen met een VVE indicatie vanaf 2 jaar 4 dagdelen per week (buiten schoolvakanties). Op de peutergroepen volgen de peuters het educatief dagprogramma, waarbij het VVE aanbod zodanig is ingericht dat kinderen tussen de leeftijd van 2 en 4 jaar ten minste 960 uur VVE ontvangen. Dat betekent dat peuters 4 dagdelen per week 40 weken per jaar kunnen deelnemen aan het VVE programma.

4.5 Inzet stagiaires en vrijwilligers

Een vrijwilliger is een persoon die structureel al dan niet tegen een vrijwilligersvergoeding op regelmatige, *niet incidentele basis* werkzaam is in de kinderopvang.

Een vrijwilliger moet beschikken over een VOG en een goede beheersing hebben van de Nederlandse taal. Vrijwilligers kunnen boventalig op de groep worden ingezet en kunnen helpen met de activiteiten op de groep.

De werkzaamheden kunnen bestaan uit bijvoorbeeld: met de kinderen meespelen, voorlezen aan een groepje kinderen, helpen bij het eten en drinken geven, helpen met verschonen, helpen met het maken van een werkje etc. De pm'er blijft ten alle tijden eindverantwoordelijk voor de opvang.

Naast de vaste pm'ers kunnen er ook stagiaires op de peutergroep werken. Deze stagiaires volgen de opleiding zorg en welzijn. Hun taak bestaat uit het helpen en ondersteunen van de pm'ers bij de verschillende activiteiten en bij de verzorging van de maaltijden. De stagiaires staan nooit zelfstandig op een groep.

De opvang werkt met stagiaires van de opleiding PW (Pedagogisch Werk) of van de opleiding Pedagogiek en Helpende Zorg en Welzijn. Onze voorkeur gaat uit naar stagiaires die het hele jaar door stage lopen. Hierdoor is er een minimale verschuiving van de verschillende gezichten. De stagiaires hebben een vaste groep waar ze stage lopen. Het kan voorkomen dat er snuffelstagiaires aanwezig zijn. Deze stagiaires zijn er dan voor een korte periode om te kijken of de kinderopvang iets voor hen is. Snuffel stagiaires hebben tijdens deze stage geen eigen taken, maar helpen mee op de groep.

De stagiaires van de opleiding PW, Helpende en Pedagogiek hebben wel eigen taken die ze onder begeleiding uitvoeren.

De stagiaires werken bovendien op de groep en werken onder direct toezicht van een pm'ers. Ze tellen dus ook niet mee voor het pm'ers kind ratio.

4.6. Permanente educatie, evaluaties en coaching on the floor.

Doel is de constante verhoging van de kwaliteit van de uitvoer van het pedagogisch beleid.

De uitvoering van VVE wordt 2 keer per jaar bijgesteld middels evaluatie van uitvoer van opleidingsplan: wat is kwaliteit en wat zijn de effecten? Welke aanvulling en bijstelling wordt gevraagd? Deze staan gepland in de maanden: juli/augustus en december/januari.

De resultaten en nieuwe doelen worden vastgesteld en gepresenteerd aan de medewerkers.

4.6.1 Pedagogische beleidsmedewerker/coach en pedagogisch beleidsmedewerker voorschoolse educatie (VVE coach)

Ped. beleidsmedewerker/coach

Jaarlijks is er 50 uur voor beleidsontwikkeling ter beschikking voor de locatie.

Taken van beleidsmedewerker zijn:

- Kwaliteitsagenda uitvoeren en aansturen.
- Ontwikkeling en invoering pedagogisch beleid: bespreken en vastleggen beleidsaspecten in diverse documenten.
- Uitvoer beleidsvoornemens bewaken met behulp van audits, werkoverleg.
- Schriftelijk vastlegging voor pm'ers en ouders.

Iedere pedagogische medewerker ontvangt jaarlijks coaching in de vorm van coaching on the job, observaties op locatie, werkoverleg en workshops en persoonlijk ontwikkelgesprek. Hierbij wordt het instrument ZCB gebruikt van het NJI ter evaluatie en borging (Zelfbeoordeling, Coaching en Beoordeling) ter input.

Bij de scholing van het Piramide programma maken we gebruik van de PIVA een coaching en beoordelingsinstrument. Coaching punten, tips en tops worden vanuit de Piramidetraining worden meegenomen door de pedagogische coach tijdens de coaching.

In het opleidingsplan staat concreet uitgewerkt op welke wijze we specifiek inzetten op coaching en training van onze medewerkers en op welke wijze de vaardigheden en competenties worden onderhouden.

Voor de coaching van de pedagogisch medewerkers is jaarlijks minimaal 10 uur per FTE wettelijk verplicht.

Protocol 10.a	Ped. beleidsplan peutergroep Paradijs	8-8-2024	Pagina 26 van 35
---------------	--	----------	------------------

Ped. beleidsmedewerker voorschoolse educatie (VVE coach)

Centraal staat het verhogen van de educatieve kwaliteit van de uitvoer van het VVE programma. Doel is zoveel mogelijk aansluiting te zoeken en te vinden met de basisschool zodat het kind met geen of een zo klein mogelijke (taal)achterstand kan starten.

Werkwijze en taken van de VVE coach:

- Coacht de pm'ers op de groep met als doel het toepassen van interventies gericht op spelbegeleiding, woordenschatverwerving en interactievaardigheden gericht op taalstimulering. Concrete aanpak om spel en interactievaardigheden in de praktijk te brengen.
- Vraagbaak, good practise, rolmodel voor pm'ers.
- Bewaken educatieve kwaliteit van de individuele stimuleringsdoelen voor de doelgroepkinderen.
- Coaching PM'er gericht op verhoging kwaliteit in de uitvoering van de stimuleringsdoelen die voor de doelgroepkind bij iedere thema worden opgemaakt. PDCA cirkel wordt hiervoor ingezet.
- Begeleiden van themabijeenkomsten; planning weekactiviteiten gericht op stimuleringsdoelen per kind.
- Thema's verrijken: met materiaal, tips en tops van goede initiatieven.
- Workshops verzorgen gericht op educatieve ontwikkelingen en ondersteuning.

Bij de verplichte VVE coaching uren per doelgroepkind wordt uitgegaan van 10 uur per doelgroepkind.

4.6.2 VVE programma en opleidingsplan medewerkers.

Het educatieve programma van Piramide richt zich op alle kinderen van 0- 4 jaar. Piramide is als interventie 'effectief volgens eerste aanwijzingen' erkend door de Erkenningscommissie Effectieve Jeugdinterventies. Scholing van de medewerkers wordt op het werken van de groep afgesteld en opgenomen in het jaarlijkse opleidingsplan. Dit wordt jaarlijks geëvalueerd en bijgesteld in de maanden juli/augustus en december/januari.

4.6.3 Ontwikkeling volgen en stimuleren met ouders en doorlopende leerlijn naar basisschool.

Ontwikkeling volgen en stimuleren

Thema's worden voorbereid en afgestemd op de leerlijn van de basisschool. De uitgewerkte thema's in Piramide digitaal bevatten doelen en activiteiten met betrekking tot de verschillende ontwikkelingsgebieden volgens de 3 intelligentiegebieden; hoofd, hand en hart. De activiteiten worden bij ieder thema volgens beredeneerd aanbod met behulp van de jaarplanner in Piramide ingepland. Observaties tijdens de dagelijkse activiteiten geven een beeld waar het kind staat in haar ontwikkeling.

Kindvolgsysteem

We werken met het digitale kindvolgsysteem KIJK! Het doel van dit kindvolgsysteem is een doorgaande leerlijn te creëren met de basisschool. Aan de hand van observaties worden er anekdotes gemaakt om aan te geven, ook aan de ouders, waar het kind in haar ontwikkeling zit. Deze observaties worden gebruikt voor de registratie in het kindvolgsysteem

Protocol 10.a	Ped. beleidsplan peutergroep Paradijs	8-8-2024	Pagina 27 van 35
---------------	--	----------	------------------

KIJK!

Dit geeft houvast op welk ontwikkelingsgebied het kind (extra) gestimuleerd kan worden specifiek tijdens het spelwerken of het speelleren en "gouden kansen" die zich voordoen gedurende het dagprogramma.

Groepsplannen

Bij de start van het schooljaar wordt het kind ingedeeld in een groepsplan waarbij, binnen de leeftijd- categorie, beoordeeld wordt waar het kind zit in het specifieke ontwikkelingsgebied: in het begin, midden of het einde van de leerlijn taal behorende bij de een bepaalde leeftijd categorie.

Voorafgaand het uitzetten van ieder thema geeft dit de pm'er houvast welke begeleiding, subgroep, activiteiten en interactievaardigheden aangeboden gaan worden aan het kind. Dit kan tussentijds en bij het uitzetten van het nieuwe thema geëvalueerd en weer bijgesteld worden.

Op deze wijze wordt het aanbod van de voorschoolse educatie afgestemd op de ontwikkeling van het kind.

Ouders

KINOP hecht sterk aan goede samenwerking met ouders (of verzorgers). KINOP beschouwt ouders als partners, die van harte welkom zijn in de groep. Pm'ers overleggen regelmatig met ouders over hun kind. Er worden ouderbijeenkomsten opgezet waarin men met elkaar praat over wat de kinderen leren en waarom dat belangrijk is. Zo werken we samen met de ouders aan de ontwikkeling van de kinderen.

De zorgvuldige overdracht naar de basisschool en BSO, met toestemming van de ouders, staat apart beschreven bij het item oudergesprekken.

4.7 Gedragscode KINOP

Voor alle medewerkers, maar ook voor ouders, bezoekers en leveranciers, geldt de gedragscode van KINOP. Deze komt in het kort neer op het voorkomen en bestrijden van agressie, seksuele intimidatie en discriminatie op grond van ras, leeftijd, levensovertuiging, godsdienst, politieke gezindheid, geslacht, nationaliteit, hetero- of homoseksuele gerichtheid, burgerlijke staat en handicap naar alle anderen volwassenen en kinderen binnen KINOP. Zelfs kinderen zullen bij grensoverschrijdend gedrag op een manier passend bij de leeftijd en oorzaak worden aangesproken.

4.7.1 Meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld

Bij een vermoeden van kindermishandeling maken wij gebruik van de meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld.

4.8 Kinderen met gedrags- en/of ontwikkelingsproblemen

Als de ontwikkeling van een kind in onze ogen stagneert of anderszins niet verloopt zoals dat te verwachten zou zijn, zullen wij daar altijd met de ouders over praten. We kunnen besluiten om voor een bepaald kind een specifieke aanpak te kiezen, bijvoorbeeld extra aandacht of extra nadruk op bepaalde activiteiten. Als de ontwikkeling van een kind ernstig afwijkt, zullen we de ouders adviseren om deskundige hulp in te roepen. Als ouders niets ondernemen in een, ons inziens, zeer zorgelijke situatie kunnen we besluiten om zelf deskundig advies in te winnen. Dit wordt echter nooit gedaan zonder daar de ouders van op de hoogte te brengen.

Protocol 10.a	Ped. beleidsplan peutergroep Paradijs	8-8-2024	Pagina 28 van 35
---------------	--	----------	------------------

4.8.1 Ondersteuning ouders en kind

Sommige kinderen hebben behoefte aan net iets meer zorg en begeleiding. We kunnen hiervoor een driegesprek aanvragen met Buurtteams (ouders, KINOP en Buurtteams), als ouders akkoord zijn. Er kan ook worden samengewerkt met andere ondersteuning bijvoorbeeld in vorm van logopedie en fysiotherapie.

Voldoende tijd, ruimte en individuele aandacht zijn onmisbaar ondersteuning te bieden aan het kind. We werken vanuit een open en transparante communicatie met ouders waarbij een gelijkwaardige samenwerking de basis vormt; samen het beste voor het kind.

4.8.2 Samenwerking met consultatiebureau

Wij werken samen met de consultatiebureau. Als er vragen of zorgen zijn over een kind dan wordt er toestemming gevraagd aan ouders om contact op te nemen met de verpleegkundige.

5. De fysieke omgeving

5.1 Speelleeromgeving

We zorgen voor een prettige, rustige uitstraling van de ruimte.

De indeling biedt overzicht en houdt rekening met belangrijke looproutes. De leefruimte bevat verschillende hoeken, ruimtes of plekken die bedoeld zijn voor een bepaald soort spel of activiteit en zijn hiervoor zijn ingericht. De plekken zijn afgebakend met bijvoorbeeld kast of mat.

Op de groep hebben we voor peuters verschillende hoeken zoals een creatieve hoek, een bank om samen te lezen, huishoek en vaak ook een projecthoek en een tafel met ontwikkelingsmaterialen zoals puzzels en spelletjes.

Het materiaal wordt regelmatig aangevuld en/of afgewisseld. Kinderen kunnen het materiaal vinden en gemakkelijk opbergen Dit betekent dat de materialen overzichtelijk zijn geplaatst en zo nodig zijn gelabeld.

Op deze wijze proberen we de verschillende hoeken van Piramide zoveel mogelijk vorm te geven.

5.2 Buitenruimte: lekker bewegen!

We hebben, op alle peutergroepen, een afgeschermd buitenruimte waar de kinderen lekker kunnen spelen.

Veel buitenspelen, rennen, klimmen, springen en kruipen.

Iedere dag gaan we buitenspelen. De buitenruimte is zodanig ingericht dat kinderen ruimte hebben om te duwen, te trekken en te rijden door aan de slag te gaan met driewielers en wagens, zoals over een hoopje bladeren. Klimmen, balanceren schommelen zijn belangrijke ervaringen waarbij de inzet van materiaal om beweging en de motoriek te stimuleren.

5.3. Uitstapjes

De kinderen trekken er ook graag op uit, bijvoorbeeld om buiten het terrein takjes en blaadjes te zoeken. Of we gaan naar het speeltuintje of bootjes kijken bij het kanaal. Zo verkennen we samen de buurt! Samen met de peuters halen we iedere maand nieuwe boeken in de bieb op school en gaan we wekelijks gymmen bij de basisschool De Klumpert.

5.4 Een veilige en schone omgeving

Bij het inrichten van ruimtes staat veiligheid centraal; er zijn geen spijkers, punaises of scharen binnen handbereik van de kinderen en deuren zijn beveiligd met strips zodat er geen vingertjes tussen de deurkieren kunnen komen.

Gevaarlijke materialen zoals schoonmaakmiddelen en medicijnen worden voor kinderen op onbereikbare plekken weg gezet. Veiligheidseisen worden geïnventariseerd volgens de methode Consument en Veiligheid en vastgelegd in het veiligheidsplan.

Dit veiligheidsbeleid wordt jaarlijks bijgesteld en actueel gehouden. De regels worden in het werkoverleg tussentijds besproken en geëvalueerd en eventueel bijgesteld middels de vergaderingen en werkbijeenkomsten van de pm'ers.

Het veiligheidsplan staat op de website voor ouders ter inzage.

Alle pm'ers stagiaires en vrijwilligers en overige medewerkers ontvangen het actuele veiligheidsplan, uitgeprint of per email, welke gebaseerd zijn op gedragsregels en werkinstructies, wanneer ze gaan werken bij KINOP.

De GGD inspecteert jaarlijks de kinderopvangcentra om te controleren of wij voldoen aan de landelijke kwaliteitseisen. Onze locaties worden ieder jaar door een inspecteur van de GGD bezocht. Dit inspectierapport staat op de website.

Alle begeleiders beschikken over het certificaat Eerst Hulp Bij Kinderongelukken. Eenmaal per jaar volgen wij een herhalingsles.

In geval van brand bestaat er een ontruimingsplan. Wij houden eens per jaar een oefening, zodat we precies weten hoe we moeten handelen.

5.4.1 Achterwacht

Onder achterwacht verstaan we een persoon, die tijdens de opvang de pm'er kan komen helpen wanneer er sprake is van een calamiteit. Een calamiteit is een *niet* voorziene situatie welke de veiligheid van de op te vangen kinderen in gevaar kan brengen. Een voorbeeld van een calamiteit is: een ongeval of ziekte waarbij een dokter of ziekenhuis bezocht moet worden. De achterwacht is telefonisch bereikbaar en kan binnen 15 minuten daadwerkelijk aanwezig zijn. Er zijn altijd 2 personen in het kindercentrum aanwezig. De achterwacht zijn de collega's op de kinderdagverblijf KINOP Kasteel, gelegen aan dezelfde straat.

5.5 Beroepskracht-kindratio

We hanteren een maximale omvang van de stamgroepen op de peutergroep conform de geldende kind-leidster ratio. Dit is afhankelijk van de leeftijden en van de groepsamenstelling in combinatie met de afmeting van de ruimte. Per kind moet er minimaal 3,5 vierkante meter speelruimte zijn op de groep. De buitenruimte moet tenminste 3 vierkante meter ruimte per kind bedragen.

6. De groep

De groep is een sociale plek waarin geïnteractueerd kan worden met eigen mogelijkheden, grenzen, plezier hebben, gewenst en of ongewenst gedrag.

Protocol 10.a	Ped. beleidsplan peutergroep Paradijs	8-8-2024	Pagina 30 van 35
---------------	--	----------	------------------

6.1 Overbrengen van waarden en normen aan kinderen

Het overbrengen van waarden en normen speelt in de opvoeding van kinderen een continue rol. Waarden geven uitdrukking aan de betekenis die mensen hechten aan bepaalde gedragingen, dingen of gebeurtenissen. Het zijn ideeën of opvattingen die aangeven hoe belangrijk mensen iets vinden. Een waarde is bijvoorbeeld: het idee dat het belangrijk is dat kinderen dankjewel zeggen. Waarden zijn onmiskenbaar cultuurgebonden; ze veranderen in de loop van de tijd en ze variëren van samenleving tot samenleving. Ook kunnen mannen en vrouwen verschillende waarden en normen hebben. Normen vertalen de waarden in regels en voorschriften hoe mensen zich behoren te gedragen. Medewerkers van KINOP geven net als ouders hun normen en waarden door aan de kinderen. Zij kunnen zowel verbaal als non-verbaal laten weten welk gedrag zij goed- of afkeuren. Ze functioneren als voorbeeld door zelf te laten zien welk gedrag gewenst is, waarbij rekening wordt gehouden met de eerder genoemde gedragscode.

Voor de pm'er geldt dat ze soms in verschillende rollen moeten functioneren. Zoals de stimulerende, de troostende, de bestraffende, de belonende, de ondersteunende, de strenge en de vriendelijke opvoedingsrol. Bij KINOP draag je dagelijks waarden en normen over aan de kinderen in de groep. Dit gebeurt tijdens de normale dagelijkse dingen. Centraal staat daarbij respect voor jezelf en respect voor de ander en voor de omgeving.

6.2 De mogelijkheid bieden tot het ontwikkelen van individualiteit

Wij willen de kinderen de mogelijkheid bieden tot het ontwikkelen van individualiteit, dat wil zeggen hen het gevoel geven dat het goed is dat ze zijn zoals ze zijn. Dat ze zichzelf mogen zijn met al hun eigenaardigheden. Dit doen we door interesse te tonen in het kind, haar thuissituatie, haar activiteiten en prestaties.

6.3 De mogelijkheid tot het aangaan van relaties

We willen de kinderen de mogelijkheid bieden tot het aangaan van relaties. Naast het vinden van je eigen ik is dit een van de meest wezenlijke aspecten van het menszijn: een relatie kunnen hebben met een ander. We vinden het bij KINOP belangrijk dat kinderen ontdekken dat het leuk is om met anderen om te gaan en dat je met anderen dingen kunt beleven die je in je eentje of in een klein gezin niet kunt.

We bereiken dit door het organiseren van gezamenlijke activiteiten, zoals gezelschapsspelletjes, samen spelen, samen zingen, samen eten, samen slapen, samen delen en samen vieren. Verder geven we kinderen het gevoel dat we bij elkaar horen en dat dit leuk is. Bijvoorbeeld door aandacht te schenken aan begroeten en afscheid nemen. Of door het zingen van liedjes waarin namen van de kinderen zijn verwerkt. We stimuleren vriendschappen tussen kinderen. Niet alleen samen spelen, maar ook samen conflicten oplossen of samen een klus klaren hoort hierbij. Voor baby's geldt dat ze zoveel mogelijk een eigen, vaste verzorgster krijgen. Belangrijk is dat wij het goede voorbeeld geven in onze omgang met de kinderen, elkaar en de ouders van de kinderen.

6.4 Kinderen verschillen en overeenkomsten laten ontdekken tussen mensen en situaties.

De kinderen die bij ons komen zijn allemaal verschillend. Ze brengen stuk voor stuk hun eigen 'geschiedenis' mee. Ze merken dat er andere volwassenen bestaan dan papa en mama en dat die soms heel anders reageren op bepaald gedrag. Ze zien ook hoe andere ouders met hun kinderen omgaan en dat het ene kind wel huilt bij het afscheid en het andere niet. Ze zien dat er stille, rustige mensen bestaan en hele drukke. Dat er jongens zijn en meisjes. Bruine en witte kinderen. Dat je met sommige kinderen fijn kunt spelen en met andere niet.

6.5 Grenzen stellen

Een kind leert tientallen gewoontes en regels, zowel thuis als de peutergroep. Eerst in bad, pyjama aan, voorlezen en dan naar bed. Een boterham met hartig, dan een boterham met zoet. Regels kun je zien als 'spelregels': hoe gaat het hier? Als je de spelregels kent, weet je hoe je je moet gedragen en heb je houvast. Regels bieden een kind ordening, duidelijkheid, continuïteit en dus veiligheid. Ze zijn nuttig, zowel voor het individu als voor de groep als geheel. Een regel moet wel zinnig en haalbaar zijn.

Regels kunnen betrekking hebben op:

- A. veiligheid of hygiëne, zoals
  - niet gooien met speelgoed (anders doe je een ander pijn of het speelgoed gaat stuk)
  - niet op de tafel lopen (want daar moeten we straks aan eten)
- B. onze waarden en normen over de omgang met elkaar of met materiaal, zoals
  - een ander niet slaan, niet schelden etc. (een ander geen pijn doen, in zijn waarde laten)
  - als je klaar bent met puzzelen ruim je de puzzel op (anders raken er misschien stukjes kwijt en kan een ander er niet meer mee spelen).

Een voorbeeld van regels bij KINOP zijn de regels aan tafel.

Deze worden gehanteerd om te zorgen dat kinderen voldoende voeding binnen krijgen en om duidelijk te maken dat de maaltijd een belangrijk gezellig samenzijn is. De regels kunnen afwijken van wat een kind thuis gewend is, maar door ze elke keer weer te herhalen (en eventueel kort uit te leggen) weten de kinderen waar ze aan toe zijn.

Veel kinderen gaan pas eten en drinken wanneer ze zich veilig en geborgen voelen. De vaste rituelen rond de maaltijd, zoals vaste tijden en plaatsen, liedjes en gezelligheid biedt herkenning en geeft het kind veiligheid.

Voorbeelden van tafelregels zijn:

- alle kinderen komen in de kring zitten. De pm'ers stimuleren goede omgangsvormen: "mag ik een appel" in plaats van "ik wil een appel" en niet met volle mond praten;
- Kinderen worden wel aangemoedigd om fruit te eten, maar we **forceren niets**.

6.6 Regels overschrijden

Regels kunnen overschreden worden. Dit biedt een kind de kans te experimenteren met grenzen van anderen; wat kan (wanneer) wel en wat kan niet. Het overtreden van regels kan door een kind ook gebruikt worden om onvrede te laten blijken of om aandacht te trekken. Bij te veel regels, overtreden de kinderen gewild of ongewild telkens regels. Een pm'er wordt een politieagent die de kinderen blijft corrigeren. Kinderen krijgen geen kans te experimenteren, waardoor hun initiatief afneemt. Het resultaat is een heel onrustige en vervelende sfeer in de groep. Wij proberen hierin een goede weg te vinden met niet te veel, maar wel duidelijke en consequent geldende regels.

Als ouders en pm'ers op hetzelfde spoor zitten, kunnen ze elkaar positief beïnvloeden. Daarom vinden we het belangrijk dat pm'ers en ouders overleggen over de manier van omgaan met een kind.

We besteden liever aandacht en tijd aan het stimuleren van gewenst gedrag dan aan het afleren van ongewenst gedrag. Vanaf het begin worden de kinderen betrokken bij de regels in de groep. Ook jonge kinderen doen daar aan mee.

We leggen telkens uit waarom bepaalde regels bestaan. Waar mogelijk, geven we het kind een alternatief of bedenken dit samen met het kind. We proberen oog te hebben en te houden voor de momenten waarin kinderen zich gewenst gedragen. We geven ze een aai over de bol en vertellen ze dat ze het goed hebben

opgelost. Wanneer er toch zaken niet goed worden opgelost, kan er 'straf' gegeven worden. De enige juiste straf hangt af van de situatie, de leeftijd van het kind en het kind zelf.

We proberen wel één lijn te trekken per kind. Als straf hanteren wij:

- boos kijken;
- waarschuwen;
- nee, niet doen, dat mag niet;
- kinderen weghalen uit de situatie (afleiden);
- kinderen apart op een stoel zetten.

Ouders worden op de hoogte gesteld als hun kind meerdere malen de regels overschrijdt en hoe de pm'er erop heeft gereageerd. Samen met de ouders wordt bekeken of alles naar tevredenheid is opgelost.

7. Het activiteiten aanbod

7.1 Visie op aanbod en interventieniveau 's Piramide

De basis voor ons activiteiten aanbod is het VVE programma Piramide

Een Piramidevorm heeft 4 hoeken; dit staat voor de 4 hoekstenen van de methode Piramide.

De onderstaande basisconcepten vormen de hoekstenen van Piramide:

1. Initiatief van het kind;
2. Initiatief van de pedagogisch medewerker;
3. Nabijheid;
4. Afstand

Bij de inrichting van ruimte wordt een veilige omgeving gecreëerd waarbij een kind gestimuleerd wordt om te spelen en te ontdekken, zodat het nieuwe ervaringen op kan doen waardoor het zich kan ontwikkelen.

Initiatief kind en pedagogisch medewerker moeten in evenwicht zijn: letterlijk en figuurlijk. De ruimte moet het kind de mogelijkheid geven om zelfstandig te kunnen spelen en op te ruimen (Initiatief kind). De ruimte moet daarnaast de mogelijkheid geven voor activiteiten met een groepje kinderen of met een individueel kind (Initiatief pedagogisch medewerker).

Nabijheid en afstand moeten in evenwicht zijn, met andere woorden de ruimte moet veilig en vertrouwd zijn (Nabijheid) maar het kind moet ook uitgenodigd en uitgedaagd worden.(Afstand)

In de interactie tussen pm'er en kind is er voldoende uitdaging en ruimte voor het kind om zelf initiatieven te nemen voor ontdekking, exploratie en eigen taalproductie.

De pm'er begeleidt het kind naar volgende stappen in de ontwikkeling van het kind.

Protocol 10.a	Ped. beleidsplan peutergroep Paradijs	8-8-2024	Pagina 33 van 35
---------------	--	----------	------------------

Het programma van Piramide is per thema uitgewerkt in het stappen maken van ervaringen opdoen vanuit concrete nabijheid waarbij alles ervaren vanuit de zintuigen centraal staat bij de eerste projectstap.

Gedurende het thema is er een opbouw naar het je iets voorstellen, pm'er geeft uitleg en informatie over het thema, waarbij bij de volgende stap de eigen ervaringen en gevoelens van het kind centraal staan. Bij een volgende stap wordt er samen nagedacht over een probleem. Kinderen worden uitgenodigd tot vergelijken en redeneren: *hoe komt het dat? Wat gebeurt er als..?*

Bij deze laatste stap wordt bij de aangeboden activiteiten een beroep gedaan op cognitieve functies: je iets voorstellen en nadenken over iets dat je niet direct kunt zien.

Dat is de didactische stap van nabijheid naar afstand.

Deze cyclus van vier stappen speelt zich af binnen ieder project.

Zo ontwikkelt het kind zich een beeld van de wereld waarin het leeft, leert het nieuwe woorden en leert het zaken begrijpen die je niet direct kunt zien en zo ontwikkelt het kind zich.

Een piramide heeft 3 lagen en 3 interventieniveau 's:

- De onderste brede laag staat voor een rijke, uitdagende speelomgeving, waarin kinderen vrij en gevarieerd kunnen spelen.
- De middelste, iets minder brede laag staat voor de activiteiten van pm'ers (Kring/grote groep en kleine groep. Hier vindt de uitvoer van de activiteiten plaats.
- Het topje van de piramide staat voor de individuele aandacht die kinderen even nodig kunnen hebben. Spelenderwijs kunnen zij extra ondersteuning krijgen door spelbegeleiding en tutoring.

7.2 Tutoring

Aan kinderen waarbij uit dagelijkse en/of systematische evaluatie is gebleken dat ze een achterstand in hun sociaal-emotionele of cognitieve ontwikkeling hebben of kinderen die moeite hebben met spelen, kan extra ondersteuning in de vorm van tutoring worden aangeboden

Tutoring is een vorm van pre-teaching waarbij individuele of kleine groepjes kinderen extra aandacht krijgen. De intensievere leertijd die door tutoring aan jonge kinderen gegeven wordt, draagt bij aan het verhelpen of voorkomen van leerachterstanden.

Voor kinderen waarvoor de activiteiten de groep te moeilijk of te spannend zijn, zijn speciale tutoractiviteiten geschreven waarmee de specifieke groepsactiviteiten op een andere manier worden voorbereid.

Door de preventieve tutoring kunnen kinderen vervolgens actief en met meer zelfvertrouwen deelnemen aan een bijbehorende activiteit in de kleine groep.

7.3 Aanbod voor pientere kinderen

Aan kinderen waarbij uit dagelijkse en/of systematische evaluatie is gebleken dat ze een voorsprong hebben in hun ontwikkeling, kan extra uitdaging worden aangeboden. Voor pientere kinderen zijn uitdagende spelsuggesties in de methode verwerkt. Dit doet een beroep op het samen doordenken over een probleem of samen iets vergelijken en erover redeneren. *Waarom regent het? Er zit geen deur in het huisje van duplo in de bouwhoek. Hoe komen we binnen?*

7.4 Werkvormen bij Piramide en materialen

Bij Piramide zitten verschillende activiteiten en werkvormen, welke opgenomen zijn in het dagprogramma.

7.4.1 De app Piramide digitaal : ontdekplaten

Piramide heeft bij ieder thema digitale ontdekplaten, waarmee de kinderen kunnen spelen en leren. Ze leren woorden en zinnen, en spelen de spellen.

7.4.2 De app Piramide digitaal :speelleeromgeving

In de app plannen de pm'ers de invulling van de thema's met de activiteiten in de speelleeromgeving, zoals inrichting van de huishoek en de projecthoek met daarbij welke materialen gebruikt kunnen worden.

Daarbij staan spelbegeleiding-tips en rolbeschrijvingen als instructie voor de pm'er om mee te spelen specifiek gericht op de uitvoer van het thema.

7.4.2 De app Piramide digitaal: groepsexploratie

In de app staat een beschrijving van de groepsexploratie -activiteiten voor de kleine groep (speelers) en voor de tutoring-activiteiten.

7.4.4 Woordenschat

Per thema is er voor het verwerven van extra woordenschat een netwerk van woorden passend bij het thema. De woorden worden volgens de methode van Verhallen aangeleerd: uitleggen van de woorden, deze uitbeelden en laten zien met behulp van een voorwerp of/en een afbeelding en het woord uit te breiden door het nieuwe woord te plaatsen in een verhaaltje waardoor de context van het woord duidelijk wordt.

Deze woorden worden zoveel mogelijk, gedurende de week bij de uitvoer van de thema's en het spel in de hoeken herhaald zodat het wordt- spelenderwijs- opgeslagen wordt in het netwerk van woorden die het kind zelf al kent.

7.4.5 Begrijpend luisteren

Wekelijks vindt de uitvoer plaats van de voorleescyclus volgens 1 van de 4 stappen: oriënteren, demonsteren, verbreden en verdiepen.

Het begrijpend luisteren heeft, net zoals alle andere activiteiten en projecten uit Piramide, bij de uitvoering een didactische opbouw van concreet naar abstract.

"Van samen horen, zien en voelen naar samen nadenken over een probleem".